

Sisältö

3 Pääsihteerin katsaus vuoteen 2024

10 Marttojen 125-vuotisjuhlavuosi

12 Menestyksen avaimet

13 Kotitalousneuvonta

- 15 Kestävä arki
- 16 Omatoiminen varautuminen
- 17 Lapset ja lapsiperheet
- 17 Osallistuminen kampanjoihin, työryhmiin ja kehittämishankkeisiin
- 18 Kestävä arki 2024 -tutkimus
- 19 **Kohdennettu neuvonta**
 - 19 Arki sujuvaksi
 - 20 Kestävät talouspolut
 - 21 Luontokoti
 - 22 Lapsiperheiden arjen tukeminen
 - 23 Makumatka Karjalaan
 - 23 Talousosaamista hyvään arkeen
 - 23 Ässäkokki

24 Järjestötoiminta

- 26 Käsityötoiminta
- 27 Vilppu-toiminta

28 Kansainvälinen toiminta ja kehitysyhteistyö

- 28 Somalimaa
- 28 Malawi
- 29 Etiopia ja Sambia
- 29 International Federation for Home Economics
- 29 Marttamatka Sambiaan ja kansainväliset martat

30 Vastuullisuus

- 30 Agenda 2023 -tavoitteet
- 30 Sosiaalinen vastuullisuus
- 32 Ympäristövastuullisuus
- 32 Taloudellinen vastuullisuus

34 Koulutus

- 34 Henkilöstökoulutukset
- 34 Opintokeskus Siviksen tukemat koulutukset
- 34 Martta-akatemia ja avoimet kurssit
- 34 Metsä-teemavuoden avoimet verkkoluennot
- 35 Marttaopinnot

36 Vaikuttaminen

- 37 Kumppanuudet ja edustukset

38 Viestintä

- 39 Mediatiedotteet
- 39 Kannanotot, mielipidekirjoitukset, lausunnot
- 39 Tilaisuudet ja kampanjat
- 40 Tutkimuksia
- 40 Martat-lehti
- 42 Martat-sovellus
- 42 Asiakkuudenhallintajärjestelmä
- 42 Vuoden 2024 mittarit ja niiden toteuma

44 Hallinto

- 44 Henkilöstö
- 45 Työnantajakuva kehittäminen
- 45 Työhyvinvointi

46 Talous

- 46 Marttaliitto
- 46 Eduard Polónin säätiö

www.martat.fi
f **Martat vinkkaa**
@ **Marttailu**
✕ **Marttaliitto**
▶ **Martat-TV**
in **Martat**
🎵 **Marttailu**

Pääsihteerin katsaus vuoteen 2024

Marttajärjestön 125-vuotisjuhlavuosi oli yhdessä tekemisen ja näkymisen vuosi, joka kokosi martat, marttayhdistykset ja piirit juhlimaan yhdessä juhluvuoden teemavuotta, joka oli Metsä. Teema näkyi monipuolisesti toiminnassa ja eri sisälöissä.

Huhtikuussa Tampere-talolle, kaupungintalolle ja Tuomiokirkolle kokoontui yli kaksituhatta marttaa. Kaikessa yhteisessä tekemisessä pidimme esillä kotien ja perheiden kestävän ja tulevaisuuteen katsovan kotitalousneuvontamme, ruoan- ja ravitsemuksen, talouden hallinnan ja ympäristöä huomioivien kuluttajavalintojen merkitystä.

Kaupungin vastaanotolle Raatihuoneelle oli kutsuttu kolmisensataa Pirkanmaan Marttojen alueen jäsentä, yhdistysten puheenjohtajia ja työntekijöitä, kunniajäseniä sekä sidosryhmien edustajia. Tampereen sivistyspalvelujen johtaja Lauri Savisaari isännöi tilaisuutta ja korosti marttajärjestön merkittävää roolia yhteiskunnassa omatoimisen varautumisen neuvojana sekä yhteisöllisyyden, auttamisen ja oppimisen eetoksen edistäjänä. Hän piti tärkeänä myös marttojen kehi-

tysyhteistyötä haavoittuvassa oloissa olevien naisten ja tyttöjen hyvinvoinnin edistämisessä. Pirkanmaan Marttojen toiminnanjohtaja Marja Kuuteri kiitti Tampereella olevien vapaaehtoisten ja työntekijöiden panoksesta juhlaviikonlopun toteutumisessa.

Marttamessuilla tarjoihtiin monipuolinen kattaus neuvontaa ja harrastamista sekä ruokatarjoilut olivat ravitsemussuositusten mukaisia. Marttagaalassa palkittiin ansioituneet ja valittiin uusi kansallinen Sydämen Martta-laulu, jonka sävelsi muusikko Petri Laaksonen ja sanoitti Heikki Salo.

*”Tartu käteen parhaan ystävän
kimpassa me ollaan enemmän
oo martta, oo martta
sä tiedät sen”*

Vapaaehtoiset martat rakensivat yhdessä vapaaehtoisartta Reija Setälän kanssa uudenlaisen juhlaumalanpalveluksen Anna-Mari Kaskisen kansanlaulukirkoksi yhdessä Tampereen tuomiokirkon liturgi Leea Lehtosen, kanttori Eveliina Ylikosken, gospelkuoro ILO:n sekä tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhthin ja

KERTTU MALINEN

YLEn kanssa. Lähetystä katsottiin sekä suora-
na että taltioituna 120 000 kertaa.

Juhlavuoden suojelijamme, Tasavallan presi-
dentin puoliso ja rouva Suzanne Innes-Stubb toi
arvokkaan tervehdyksensä tilaisuuteemme:

*”Opeillenne on kysyntää myös tässä ajassa. Kannan huolta etenkin niistä lukuisista suo-
malaisista nuorista, jotka ovat koulutuksen
tai työelämän ulkopuolella. Heille terveellinen
ruoka, puhdas koti tai oman talouden hallin-
ta eivät ehkä ole itsestäänselvyyksiä. Onnistu-
minen tavallisissa arjen askareissa tuo itseluot-
tamusta. Niinkin pienet asiat kuin terveellinen
aamupala ja siisti koti voivat kääntää päivän
suuntaa. Marttojen tarjoamat neuvot ovat tär-
keitä monella elämän osa-alueella. Te Martat
olette eläneet ajassa mukana.”*

Juhlavuoden teemana oli metsä ja keräsimme
yhdessä Luonnonperintösäätiön kanssa varat
Marttametsään. Noin 10 hehtaarin kokoinen
luonnonsuojelualue hankittiin pysyvään suo-
jeluun Iitin Kuuksonmäeltä keräyksen päätyt-
tyä. Lämmin kiitos kaikille lahjoittajillemme.
Marttametsä on
upea esimerk-
ki siitä, mitä yh-
teisvoimin voi-
daan saavuttaa.

Tutkitun tiedon merkitys kotitalousneuvonnassa

Iloitsen siitä, että marttapiireissä arjen hallin-
taan ja kestäväään arkeen liittyvissä neuvon-
tapalveluissa oli 107 885 osallistumiskertaa ja
suurin osa neuvonnasta toteutettiin edelleen
lähineuvontana, vaikka kehitimme jatkuvas-
ti piirien kanssa striimattuja livelähetyksiä.
Neuvontaa oli esimerkiksi tarjolla Instagra-
min live-lähetyksissä yhteensä 482 000 ker-
taa.

Marttojen toiminnan kehittäminen perus-
tuu tutkittuun tietoon ja strategiseen johta-
miseen. Vuonna 2024 teetettiin asiakaskyse-
ly, jonka toteutti Owlgroup (1 271 vastaajaa).
Vastaajien suosittelun keskiarvo oli 9/10. Vas-
taajista 95 % antoi kokonaisarvosanaksi hyvä
tai erinomainen. Tutkimuksen mukaan asia-
kaspalautekokemus on, että Martat ovat kiin-
ni nykyajassa mutta kunnioittavat myös pe-
rinteitä.

IroResearchin toteuttaman Kestävä arki -tut-
kimuksen mukaan meidän kotitalousneu-
vonta on tuttua 84 %:lle martoista ja 52 %:lle
muusta väestöstä. Neuvontaa myös pidetään
hyödyllisenä. Jokainen martta on tärkeä
käyntikorttimme ja tunnettuuden lähettiläs.

YouGovin kuluttajakyselyssä Näkemyk-
set suomalaisista vaikuttajaorganisaatiois-
ta tarkasteltiin Marttaliiton toimintaa ja sii-

hen liittyviä mielikuvia erityisesti tunnettuuden,
näkyvyyden, uskottavuuden ja vaikuttavuuden
näkökulmista. Tutkimuksessa oli mukana 12 vai-
kuttajajärjestöä. Marttojen vahvuudeksi nousi
tunnettuus, sillä 55 % vastaajista ilmoitti tunte-
vansa Martat ainakin jossain määrin. Kaikkien 12
järjestön joukossa Marttaliitto sijoittui 4:nneksi ja
paransi 12 tutkitun organisaation joukossa eniten
arvioitaan edellisvuodesta kokonaistasolla, eli 5
tutkitun tekijän keskiarvossa.

Liiton someseuraajien käsityksiä ja toiveita tut-
kittiin somekyselyssä, johon osallistui 834 vas-
taajaa. 87 % vastaajista piti sosiaalisen median
sisältöjä kiinnostavina ja 86 % vastaajista ker-
toi sisältöjen ilahduttavan. 80 % kertoi oppivansa
uutta somesisältöjen avulla ja 73 % kertoi sisältö-
jen herättäneen kiinnostuksen kestävien valin-
tojen tekemiseen. 78 % vastaajista on kokeillut
somen kautta saatuja vinkkejä arjessaan. Sosiaa-
lisen median perusteella moni on harkinnut jäse-
nyyttä ja osallistumista Marttojen kursseille, ta-
pahtumaan tai kampanjaan.

Kestävää elämäntapaa edistävän neuvonnan tu-
loksellisuutta kartoitettiin Kestävä arki -kysely-
tutkimuksen Marttojen jäsenistölle sekä tuhan-
nelle henkilölle, jotka eivät ole jäseniä. Kyselyn
perusteella martat muun muassa suosivat muita
enemmän ympäristömerkittyjä tuotteita ja ovat
vahvemmin sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen
torjuminen on jokaisen yksilön velvollisuus. Mar-

Kansanlaulukirkko
kokosi martat
Tampereen
tuomiokirkkoon.

tat myös uskovat, että jokainen voi edistää pieniläkin teoilla kestäväää kehitystä. Neuvonnan asiakaskyselyssä puolestaan vastaajista 53 % kertoi kurssin lisänneen kiinnostusta ympäristöystävällisempien valintojen tekoon.

Kriisinkestävyyttä ja huoltovarmuutta
Yhteiskunnan kokonaisturvallisuustilanteen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi myös martat olivat mukana lukuisissa huoltovarmuutta, varautumista ja turvallisuutta käsittelevissä työryhmissä, koulutuksissa ja asiantuntijalausunnoissa. Teemme yhteistyötä mm. Naisten Valmiusliiton, MPK:n, Turvallisuuskomiten verkoston, KOVA-työryhmän, Vapepan, ministeriöiden, kaupunkien, kuntien sekä SPEK:n kanssa. Muonitus, kotitarveviljely, luonnontuotteet ja taloudellinen varautuminen ovat keskeisiä varautumisen sisältöjämme. Nostimme esille varautumista henkisen kriisinkestävyyteen, toimivaan arkeen sekä ympäristön muutoksiin ja poikkeusoloihin sekä sopeutumiseen ja kyvykkyyksiin liittyen.

Menestyksen avaimet ja muutos
Menestyksen avaimiet -muutosprosessissa määriteltiin viisi salkkua työryhmineen. Haluamme varmistaa järjestön elinvoimaisuuden myös tulevaisuudessa. Tunnistimme keskeiset muutoskohteet, jotka muotoiltiin alaprojektiksi eli salkuksi. Nämä olivat rahoitusprosessien tehostaminen

ja kokonaisuuden kehittäminen, kansalais-toiminnan kehittäminen, piirien alueellisen yhteistyön vahvistaminen, liiketoiminnan kehittäminen ja kaksiportaisen järjestö-rakenteen selvittäminen. Projekteja edistettiin yhteistyössä marttapiirien kanssa. Salkkuprojektien työ jaetaan vuosille 2024–2026. Kansalaistoiminnan salkku -selvitysprojekti kartoitti uusia jäsenyyden muotoja, helpompaa jäseneksi liittymistä, yhdistysten hallinnon keventämistä sekä tulevaisuutta ja tavoitteita. Rahoituksen salkussa kartoitettiin hankerahoituksen uutta mallia ja muissa salkuissa arviointia käynnistettiin sovitun mukaisesti.

Uusien jäsenten määrä kasvoi
Hyvä uutinen oli uusien jäsenyyksien määrän kasvaminen sekä Martan tehetki -kampanjan tuella että tehdyillä toimenpiteillä. Toivotan jokaisen uuden martan lämpimästi tervetulleeksi mukaan järjestöömme. Jäsenmäärän lasku hidastui ja jäsenyyksiä oli vuoden lopussa 37 000. Toiminta yhdistyksissä ja toimintaryhmissä oli laajaa ja monipuolista. Tapahtumia järjestettiin 26 000 ja niissä oli yhteensä 800 900 osallistumiskertaa. Upeaa oli vapaaehtoistoiminnan tuntien kasvaminen 10%:lla. Kaikkiaan vapaaehtoistoimintaa tehtiin upeat 492 500 tuntia.

Marraskuussa sovelluksen kannattavuutta arvioitiin, ja säästötoimenpiteenä Marttaliiton hallitus päätti lakkauttaa sovelluksen. Sovellus suljettiin käyttäjiltä vuoden 2024 lopulla.

Koulutus pohjana elinikäiselle oppimiselle
Piirien työntekijöille tehtiin osaamiskartoitus, jota käytetään jatkossa koulutusten suunnittelun tukena. Martta-akatemia on oppimis- ja koulutusalue, joka mahdollisti kouluttamisen ja opiskelun sekä materiaalien jakamisen koulutusten jälkeen. Martta-akatemian sisältöjä käytti vuoden aikana yhteensä 1 192 rekisteröitynyttä käyttäjää. Vierailijakäyntejä kertyi vuoden aikana 1 7290. Opintokeskus Siviksen taloudellisella tuella toteutettiin järjestössä yhteensä 292 koulutusta, joissa oli yhteensä 1 222 opetustuntia. Tilaisuudet tavoittivat yhteensä 4 098 henkilöä.

Strateginen vaikuttajaviestintä sekä tavoitettavuus
Viestinnällisesti mitattuna Martat ovat kotitalousneuvontajärjestöistä näkyvin ja seuratuin. Viestintäkanavista nettisivuilla oli 10,2 miljoonaa katselua. Somekanavilla oli 262 000 seuraajaa (kasvua 14 %). Mediaosumia oli 7 661, joista 3 643 painetussa ja 4 018 verkkomediassa. Valtakunnan mediaosumia

TOIMINTA LUKUINA

HARRI HÖLTÄ

oli 522. Somekanavien seuraajien ja sitoutu-
neiden määrä kasvoi lähes kaikissa kanavissa,
ja mediassa Marttojen näkyvyys säilyi vahva-
na. Sisältömme näkyivät sosiaalisen median
kanavilla yli 10 miljoonaa kertaa.

**Kansainvälinen kehitysyhteistyö
vahvisti tyttöjen ja naisten oikeuksia,
osallisuutta ja asemaa**

Marttaliiton kansainväliset hankkeet edistä-
vät haavoittuvassa asemassa olevien tyttöjen
ja naisten oikeuksia tarjoamalla heille mah-
dollisuuden opiskella, elättää itsensä ja tehdä
omia valintojaan. Kotitalous-, ravitsemus- ja
yrittäjyysneuvontaa annettiin köyhille, vam-
maisille, syrjäseudulla asuville ja vähän kou-
lutetuille tytöille ja naisille neljässä maassa
Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Keskeisi-
nä asiantuntijoina toimivat paikalliset kansa-
laisjärjestöt ja kouluttajat Marttaliiton asian-
tuntijoiden tukemina.

**Työhyvinvointi ja osaamisen
vahvistaminen keskiössä perhe-
myönteisessä järjestössä**

Marttaliitossa edistetään perhemyönteistä ja
vastuullista työelämää. Työntekijöiden hyvin-
voinnista, työssä jaksamisesta ja motivaati-
on ylläpitämisestä huolehtiminen on meille
työnantajana tärkeää. Henkilöstön kokemuk-
sia kartoitettiin työhyvinvointikyselyllä se-
kä lyhyemmällä työvirekyselyllä. Kyselyn tu-
loksia työstettiin yhdessä henkilöstön kanssa,
ja toimintaa pyritään kehittämään yhdessä.
Myös henkilöstön osaamista vahvistettiin,
ja koulutuksiin osallistumista alettiin kirja-
ta työajanseurantaan. Vuoden aikana henki-
lö osallistui yhteensä noin 80 päivää erilaisiin
koulutuksiin. Marttaliitto on perhemyönte-
inen työpaikka. Käytännössä tämä tarkoittaa
esimerkiksi laajoja etätyömahdollisuuksia,
liukuvaa työaikaa ja mahdollisuutta osa-ai-
kaiseen työskentelyyn. Rekrytoinneissa toi-
voimme hakijoiksi eri-ikäisiä, eri sukupuo-
lien edustajia sekä kieli-, kulttuuri- ja muihin
vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä. Kun ha-
kijoina on yhtä päteviä hakijoita, joista toinen
edustaa syrjinnän vaarassa olevaa ryhmää,
sovelletaan positiivista erityiskohtelua. Vuo-
den lopussa henkilöstöstä oli naisia 32 (94 %) ja miehiä 2 (6 %). Marttaliitossa on käytössä
turvallisen tilan periaate. Toimintaamme oh-

jaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitel-
ma. Suunnitelma päivitetään vuonna 2025.

Ympäristövastuullisuus

Marttaliitossa aloitettiin Ekokompassi-ympä-
ristöjärjestelmän rakentaminen. Ekokompas-
si-sertifikaatti auditoitiin 20.3.2025 ja myön-
nettiin liitolle seuraaviksi kolmeksi vuodeksi.
Auditoinnissa ei tullut esille poikkeamia ym-
päristöohjelmassa kestävä arjen osalta.

**Martat-lehti ja verkkolehti
täydensivät jäsenten tavoitettavuutta**

Martat-lehti on järjestön jäsenlehti, joka on
ilmestynyt vuodesta 1903 alkaen, aluksi ni-
mellä Emäntälehti. Painetun lehden rinnalla
alettiin tammikuussa julkaista Martat-verk-
kolehteä. Verkkolehden konsepti kehitettiin
vuonna 2023 työpajoissa yhdessä Aller Ideas
-toimiston kanssa. Samalla uudistettiin pai-
netun lehden konsepti. Painettu lehti ilmestyi
4 kertaa, sivumäärä oli 76. Levikintarkistusta
ei tehty; edellinen levikki on vuodelta 2021
(35 882). Levikintarkistus tehdään jälleen
vuonna 2025. Verkkolehdessä julkaistiin uu-
sia juttuja lähes viikoittain, poikkeuksena lo-
ma-ajat ja painetun lehden taittoviikot. Yh-
teensä verkkolehdessä ilmestyi 150 juttua.
Katselua verkkolehdessä oli yhteensä 75 451.

Talous

Tilikauden tulos oli +159 864,95 euroa yli-
jäämäinen (-685 593,82 euroa 2023). Talous-
arvion mukainen tulostavoite oli 0 euroa.
Varsinaisen toiminnan tulos oli selvästi ta-
lousarviota ja edellisen vuoden tulosta pa-
rempi, ja pääosin eri toimintojen kustannuk-
set alittivat suunnitellun.

Lämmin kiitos kaikille asiantuntijoillemme
ja piiriemme toiminnanjohtajille sekä kaik-
kien hallitusten luottamushenkilöille työstän-
ne. Kunnia kuuluu myös kaikille marttayh-
distyksillemme ja luottamushenkilöille, jotka
pidätte paikallistoimintaa elinvoimaisena.
Kiitos myös Marttaliiton työntekijöille ja hal-
litukselle arvokkaasta työstänne. Merkittävä
asia järjestöllemme on runsaat sidosryhmät,
yhteyshenkilöt ja verkostot, jois-
sa saamme tehdä vaikuttamista asiantunti-
juutemme osalta. Ilman näitä yhteyksiä tämä
kaikki ei olisi yhdessä mahdollista.

Marianne Heikkilä

Marttaliitto, pääsihteeri,
Martat-lehden päätoimittaja

Marttojen 125-vuotisjuhla- vuosi

Martat juhlivat 125 vuotta täyttävää järjestöään vuonna 2024. Juhla-
vuoden teemana oli Metsä ja nä-
kökulmina luonnontuotteet, metsässä ja
lähiluonnossa liikkumisen terveys- ja hyvin-
vointivaikutukset sekä jokaisenoikeudet.

Juhlavuoden suojelija oli tasavallan presi-
dentin puoliso Suzanne Innes-Stubb. Juhla-
vuoden gaalaan lähettämässään videoterveh-
dyksessä hän kiitti marttoja työstä Suomen ja
suomalaisten hyväksi.

Vuoden valtakunnallinen huipennus oli juh-
laviikonloppu Tampereella 19.–21.4. Viikonlop-
pu alkoi Tampereen kaupungin vastaanotolla.
Kutsuvierastilaisuudessa oli 300 osallistujaa.
Martat 125 vuotta -messut ja juhлагаala jär-
jestettiin Tampere-talossa 20.4. Tapahtumaan
saapui 1 900 marttaa eri puolilta maata tapaa-
maan toisiaan ja nauttimaan juhlaohjelmasta
sekä messuosastojen tarjonnasta. Esillä oli 30
messuosastoa, joista 9 maksavien kumppa-
nien osastoja.

Juhлагаala pidettiin Tampere-talon isossa
salissa. Juhlapuheen piti kunta- ja alueminis-
teri Anna-Kaisa Ikonen. Gaalassa esiintyivät
Pentti Hietanen ja Heini Kivimäki-Hietanen
sekä Maria Lund orkestereineen. Gaalan juon-
sivat Marttaliiton pääsihteeri Marianne Heik-
kilä ja tulevaisuustutkija, kirjailija Perttu Pölö-
nen. Ohjelmaa seurasi paikalla olevan yleisön
lisäksi etäyhteydellä yli 3 000 ihmistä.

Gaalassa palkittiin ansioituneita marttoja ja
marttayhdistyksiä yhteensä 14 kategoriassa.
Palkinnon saajat valittiin Marttaliiton kerää-
mien ehdotusten joukosta. Sarjassa Vuoden
kasvaja palkittiin Pro Martat (pääkaupunki-
seutu). Sarjassa Aktiivinen paikallistoimija
palkittiin Kaustisen Martat, Wirmon Martat
(Mynämäki) ja Oulunsuun Martat (Oulu). Pal-
kitut martat olivat innostajamartta Reija Se-
tälä, tapahtumamartta Kirsi Peltola, kahvit-
tajamartta Leena Juntunen, sienimartta Päivi
Leinonen, kässämartta Tanja Rantanen, ruo-
kamartta Pirjo Kunnari, mediamartta Leni
Blomvall, vertaismartta Teija Suomalainen,
ympäristömartta Henna Hautakangas, puu-
tarhamartta Rauni Partanen, kansainvälinen
martta Hilppa Siukola ja VILPPU-vapaaeh-
toinen eli lähimartta Sirkku Muilu. Kunnia-
maininnan saivat Tuula Karvonen ja Maire
Klemetti.

Yle lähetti kansanlaulumessun suorana Tampereen tuomiokirkosta.

Kunta- ja alueministeri
Anna-Kaisa Ikonen

Pertti Hietanen
ja Maria Lund

Juhlagaalassa julkistettiin 2 uutta yhteislau-
luksi sopivaa marttalaulua, jotka oli säveltä-
nyt Petri Laaksonen: Hyvästä arjesta parempi
maailma (sanat Anna-Mari Kaskinen) ja Sy-
dämen martta (sanat Heikki Salo).

Juhlajumalanpalvelus järjestettiin Tampe-
reen tuomiokirkossa. Ehtoollisjumalanpalve-
lus toteutettiin kansanlaulukirkkona ja YLE
televisioi sen suorana lähetyksenä. Jumalan-
palveluksessa saarnasi Marttaliiton pääsih-
teeri, rovasti Marianne Heikkilä. Tapahtumaa
avustivat lukuisat vapaaehtoisimartat. Juma-
lanpalveluksen jälkeen tarjottiin kirkkokahvit
yhteistyössä Tampereen Seudun Sotilaskoti-

yhdistyksen kanssa. Kirkossa oli 850 osallis-
tujaa, tilaisuutta katsottiin tv:n välityksellä
yli 120 000 kertaa ja kirkkokahveille osallistui
600 henkeä.

Samana viikonloppuna järjestettiin myös
Marttaliiton vuosikokous.

Juhlaviikonloppu toteutettiin Marttaliiton
omana työnä ilman ostettua tapahtumatoi-
mistoa. Tapahtumaa oli liiton henkilöstön li-
säksi tekemässä yli 50 vapaaehtoista marttaa.

Marttaliitto toteutti yhdessä Luonnonperin-
tösäätiön kanssa kampanjan, jolla kerättiin
varoja Marttojen nimikkometsän suojeluun.
Keräyksen tueksi martat järjestivät erilaisia

Uudet marttalaulut innostivat laulamaan ja tanssimaan yhdessä.

tempauksia niin valtakunnallisesti kuin pai-
kallisestikin. Ulkoilevien tyttöjen ja naisten
yhteisö Outdoor Siskot lahjoitti keräykseen yli
23 000 euroa. Yhteensä kampanjassa kerät-
tiin varoja 102 764 euroa. Ne käytettiin noin
10 hehtaarin laajuisen Marttametsän hankin-
taan. Alue sijaitsee Päijät-Hämeen ja Kymen-
laakson rajalla Iitissä. Luonnonperintösäätiö
osti alueen pysyvään suojeluun.

Juhlavuosi ja metsäteema näkyivät monin
tavoin yhdistyksien, piirien ja liiton toimin-
nassa koko vuoden ajan. Valtakunnalliset ta-
pahtumat, kuten Juhlat metsässä ja Mahtava
marttaralli, innostivat marttoja tekemään toi-
mintaansa tunnetuksi eri puolilla Suomea.

Menestyksen avaimet

Marttajärjestö aloitti vuoden 2023 alussa Menestyksen avaimet -muutosprosessin, jossa varmistetaan järjestön elinvoimaisuus myös tulevaisuudessa. Muutosprosessin tarkoituksena on kehittää marttajärjestön toimintaa vastaamaan 2030-luvun toimintaympäristön vaatimuksia niin, että järjestön rooli vakavasti otettavana toimijana kotitalousneuvonnassa, järjestötyössä ja liiketoiminnassa vahvistuu.

Prosessin tavoitteina on varmistaa marttajärjestön elinvoimaisuus tulevaisuudessa, parantaa järjestön toimintaedellytyksiä ja vahvistaa toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Prosessin toisena vuonna jatkettiin työtä: Tunnistettiin järjestön elinvoimaisuuden kanalta keskeiset muutoskohteet, jotka muotoiltiin viideksi alaprojektiksi eli salkuksi: rahoitusprosessien tehostaminen ja kokonaisuuden kehittäminen, kansalaistoiminnan kehittäminen, piirien alueellisen yhteistyön vahvistaminen, liiketoiminnan kehittäminen ja kaksiporaisen järjestörakenteen selvittäminen.

KERTTU MALINEN

Jokaiselle alaprojektille laadittiin projektisuunnitelma, toimenpiteet, vastuut ja aika-tila sekä viestittiin muutoksesta laajasti. Projekteja työstetään yhteistyössä marttapiirien kanssa. Jokainen salkku perustuu marttajärjestön strategiaan, ja projektiryhmän

vastuulla on luoda reitti riittävän kunnianhimoisiin tavoitteisiin. Salkkuprojektien työ jaetaan vuosille 2024–2026. Lähes kaikki projektit jatkuvat vuonna 2025.

Kotitalousneuvonta

Metsävuonna kannustimme neuvonnassa luonnontuotteiden keräämiseen ja vahvistimme taitoja luonnontuotteiden hyödyntämiseen ja käyttämiseen. Opetimme tunnistamaan, innostimme käyttämään ja neuvoimme säilömään marjoja, sienä ja luonnonyrttejä sekä suosimaan kasviksia ja kotimaista kestävästi kalastettua kalaa. Kannustimme kiinnittämään huomiota kestäväan ja terveelliseen ruokaan ja kohtuulliseen kuluttamiseen.

Vuoden neuvonta-aiheita olivat muun muassa Marjasta on moneksi, Kaikkea kalasta, Ruokaa retkelle ja Kompostointi. Teemat näkyivät vahvasti myös viestinnässä. Lisäksi neuvonnassa pidettiin esillä edullista kotiruokaa, omatoimista varautumista, kotitarveviljelyä, asumisen ja kodinhoidon taitoja sekä talousosaamista. Neuvontaa oli tarjolla sekä kaikille kiinnostuneille että jäsenille ja erityistä tukea tarvitseville.

Marttapiireissä ja -yhdistyksissä järjestettiin kursseja ja tapahtumia, jotka liittyivät luontoon ja luonnontuotteisiin, varautumiseen, kestäviin ja terveellisiin ruokavalintoihin ja -tapoihin, kodinhoitoon, kohtuulliseen kulut-

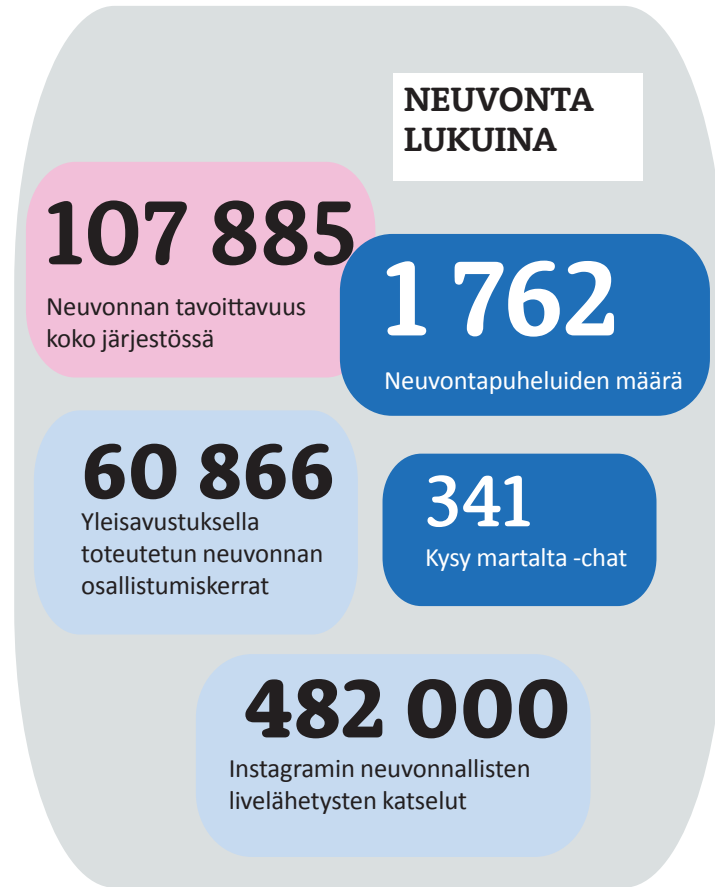
tamiseen sekä kotipuutarhaan. Marttaliitos- sa pidettiin esillä luontoon, kestäväan arkeen ja varautumiseen liittyviä aiheita eri kanavien viestinnässä, neuvonta-aineistoissa, mediahaastatteluissa ja vaikuttamistyössä. Marttapiireissä arjen hallintaan ja kestäväan arkeen liittyvissä neuvontapalveluissa oli 107 885 osallistumiskertaa (noin 2 800 vähemmän kuin 2023). Suurin osa neuvonnasta toteutettiin lähineuvontana. Lähineuvonta saa kaikissa kyselyissä hieman parempia arvioita ja tapahtumat koetaan mielekkäämpinä ja sosiaalisempina kuin verkkoneuvonta. Kuitenkin myös verkkokurssit koetaan hyvinä, ja ne lisäävät neuvonnan saavutettavuutta.

Marttaliiton ja -piirien yhteinen verkkokursiverkosto käynnistyi. Verkostossa oli mukana 4 piiriä. Verkosto kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa. Marttaliitto tukee piirejä kurssien markkinoinnissa sekä ohjaa ja kouluttaa piirejä verkkokurssien toteuttamisessa.

Neuvontaa oli tarjolla Instagramin live-lähetyksissä, joita katseltiin yhteensä 482 000 kertaa.

Marttojen valtakunnallinen puhelin- ja chatneuvonta tuki ihmisiä arjen pulmatilanteissa. Kysy marta -chatissa vastattiin 341 kysymykseen. Eniten kysyttiin ruoanlaitosta, pyykinpesusta, puhdistus- ja pesuaineista, tarhanpoistosta, ruoan säilyvyydestä ja tur-

vallisuudesta. Asiakkaista 65 % oli tyytyväisiä saamaansa vastaukseen. Chatin rinnalla toimi kevytbot, jonka kautta voi saada vastauksia yleisiin kysymyksiin silloin, kun chat ei ole auki. Sen kautta nettisivuille tultiin melkein 58 000 kertaa. Valtakunnalliseen puhelinneuvontaan tuli aiempaa enemmän puheluita. Yhteensä vastattiin 1 762 puheluu. Eniten kysyttiin ruoasta ja ravitsemuksesta, siivouksesta ja säilönnästä.

Kuluttajien kysymyksiin vastattiin myös sähköpostitse ja sosiaalisen median kanavissa. Neuvonnan sisältöjä jaettiin runsaasti sosiaalisen median kanavissa ja Martat-soveluksessa. Marttaliitto ja piirit tarjosivat video-ohjeistuksia ja tuottivat verkkoluentoja sekä kursseja Martta-akatemian oppimisympäristössä ja muilla alustoilla. Neuvonnan yhteistyö median kanssa edisti kotitaloustaidoista viestimistä.

Martat.fi-sivuilta etsitään paljon käytännön ratkaisuja arjen tilanteisiin. Ruokaan, ravintoon, puutarhaan ja kodinhoitoon liittyviä vinkkejä katseltiin sivuilta 7,8 miljoonaa kertaa. Vuonna 2023 tehdyn asiakaskyselyn mukaan sivustolta saa hyvin tietoa toimivaan ja kestäväan arkeen. Sivusto ilahduttaa ja herättää kiinnostusta kestävien valintojen tekemiseen sekä koetaan hyödylliseksi.

Neuvonnan arvioinnin taustalla oli ulkoisen arvioinnin yhteydessä laadittu arviointimalli. Sen mukaan kerättiin välitöntä asiakaspalautetta ja hyödynnettiin itsearviointia. Välittömän kurssipalautteen (1883 vastaajaa) mukaan asiakkaat oppivat uusia asioita (86,1 % vastaajista), kokivat toiminnan hyödylliseksi (91,1 %) sekä ilahtuivat ja virkistyivät (92,7 %). Kiinnostus kestävämpien valintojen tekemiseen lisääntyi (68,3 %). Kurssilaiset aikoivat kokeilla oppimaansa käytännössä (86 %). He kokivat, että toiminnassa kaikkia kohdeltiin reilusti (94,5 %), ja he suosittelisivat toimintaa muille (94,4 %). Kokonaisarvosana toiminnasta oli 4,65/5.

Vuonna 2024 teetettiin myös täydentävä asiakaskysely, jonka toteutti Owlgroup (1 271 vastaajaa). Kyselyn mukaan kokemukset kurseista olivat hyvin positiivisia. Henkilökuunta on ystävällistä (97 %) ja asiantuntevaa (95 %), materiaalit selkeitä ja kiinnostavia (94 %). Kurssien sisältöjä pidettiin hyödyllisinä (92 %) ja virkistävinä (92 %). Vastaajista 88 % oli oppinut uusia asioita ja kasvattanut osaamistaan. 53 % arvioi, että kurssi lisäsi kiinnostusta ympäristöystävällisempien valintojen tekoon. 46 % arvioi, että kurssi oli vaikuttanut ruokatottumuksiin. 94 % voisi osallistua kurssille uudestaan.

taan. Vastaajien suosittelun keskiarvo oli 9/10. Vastaajista 95 % antoi kokonaisarvosanaksi hyvä tai erinomainen. He kokivat, että Martat ovat kiinni nykyajassa mutta kunnioittavat myös perinteitä.

IroResearchin toteuttaman Kestävä arki -tutkimuksen mukaan Marttojen kotitalousneuvonta on tuttua 84 %:lle martoista ja 52 %:lle muusta väestöstä. Tunnettuudet ovat pysyneet entisillä tasoillaan. Neuvontaa myös pidetään varsin hyödyllisenä.

Neuvonnan asiantuntijat kirjoittivat mielipidekirjoituksia ja blogeja, jotka liittyivät kestäväan arkeen, luontoon, metsään, kohtuulliseen kuluttamiseen ja talouteen. Marttaliiton ja -piirien asiantuntijat antoivat kotitalousneuvontaan liittyviä haastatteluja medialle ja vierailivat yhteistyökumppaneiden podcasteissa. Haastatteluissa korostuivat erityisesti edullinen kotiruoka, kotitarveviljely, kompostointi, luonnonyrttien kerääminen, kodinhoito ja raha-asiat. Marttaliitto tuotti neuvonta-, viestintä- ja markkinointiaineistoa piirien tueksi. Gummeruksen kanssa tehtiin Kodinhoito-kirjan pohjalta 6-osainen Siivoa kuin Martat -äänikirjasarja. 5 liiton ja piirien asiantuntijaa osallistui Kotitalousalan kattojärjestö IFHE:n kongressiin Galwayssa syyskuussa.

Lopputuloksen vuoden toiminnoista ja tuotoksista oli tavoitteisiin ja resursseihin nähden hyvä.

KESTÄVÄ ARKI

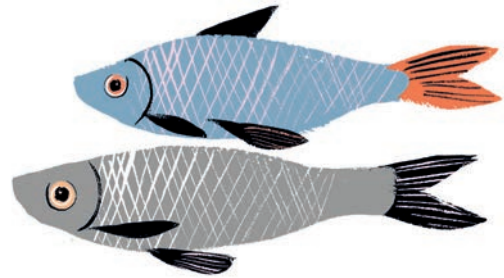
Marttojen kotitalousneuvonta tarjosi tietoa ja käytännön ratkaisuja kestäväan arjen valintoihin ja kannusti oppimaan ja pohtimaan omia taitoja. Marttapiireissä ja -yhdistyksissä järjestettiin marjoihin, sieniin, retkiruokaan, varautumiseen, terveelliseen ja kestäväan ruokaan, kohtuulliseen kulutukseen, kodinhoitoon ja puutarhaan liittyviä kursseja ja tapahtumia. Valtakunnallinen Kestävät arjen teon luonnon hyväksi -tietoisku liittyi metsävuoden teemaan.

Ruoka- ja ravitsemusneuvonta kannusti lisäämään kasvisten, erityisesti juuresten ja palkokasvien, käyttöä, samoin kuin kotimaisen kalan ja luonnonantimien käyttöä. Pidimme esillä erityisesti kotimaisia marjoja, sieniä, luonnontuotteita ja kalaa. Kannustimme lähtemään metsään eväretkelle ja hyödyntämään metsän antimia osana ruokavaliota. Tarjosimme uusia ja houkuttelevia ruokaohjeita. Vapaaehtoisille pidettiin Marjasta on moneksi -ketjukoulutuksia ja käynnistettiin valtakunnallinen ruokamarttaverkosto. Martat edistivät taitojen oppimista ja itse tekemistä sekä ohjasivat varautumisen ja huoltovarmuuden kannalta keskeisten taitojen ja raaka-aineiden pariin. Ruoan hinta askarrutti kansalaisia, ja neuvonnassa otettiin huomioon myös taloudelliset seikat.

Uudet aineistot käsittelivät marjoja, kala-ruokaa ja retkiruokaa. S-ryhmän kanssa tehtiin yhteistyötä lasten Ässäkokki-ruoka-kurssien parissa. Taloudelliseen ruokaan ja ruoka-apuun liittyen tuotimme yhteistyössä Takuusäätiön ja Kirkkopalvelujen kanssa Maukas arki kuuluu kaikille -oppaan ja järjestimme teemasta seminaarin. Suomen vapaa-ajankalastajien kanssa tehtiin viestinnällistä yhteistyötä. Yhteisenä tavoitteena oli kannustaa suomalaiset kalastusharrastuksen pariin sekä käsittelemään ja käyttämään monipuolisesti kotimaista kalaa. Electroluxin kanssa tehtiin yhteistyötä kodinkoneisiin ja Fiskarsin kanssa keittiön työvälineisiin liittyen. Lisäksi yhteistyötä tehtiin Helsingin yliopiston Kotitaloustaitojen syventäminen -maisterikurssin kanssa.

Kotipuutarhaneuvonnassa keskityttiin erityisesti kotitarveviljelyyn, monimuotoiseen kotipihaan ja kompostointiin. Koulutettiin vapaaehtoisia puutarhamarttoja, järjestettiin Syötävä metsäpuutarha -ketjukoulutuksia ja tuotettiin puutarhasisältöä nettisivuille. Puutarhaneuvonnan tulevaisuuden suunnitelmassa linjattiin liiton, piirien ja yhdistysten mahdollisuuksia edistää puutarhataitoja. Puutarhaliiton kanssa toimittiin yhteistyökumppanina Avoimet puutarhat -tapahtumassa.

Marttojen valtakunnallisena sienipäivänä ja sieniviikolla marttapiirit järjestivät sienimarttojen kanssa tapahtumia ja neuvontaa. 15 asiantuntijaa suoritti luonnonsienineuvonnan peruskurssin, joka antoi valmiudet neuvoa sienten tunnistamisessa ja kotitarvekäytössä. Järjestettiin Sienet tutuksi- ja Luontopolku-ketjukoulutuksia.

Arktisten Aromien kanssa tehtiin aineisto-, viestintä- ja luento-yhteistyötä ja tuotettiin Luonnonyrtit tutuksi -opas. Suomen luontoyrittäjyysverkosto myönsi Marttaliitolle Vuoden luonnontuotetoimija -tunnustus-palkinnon.

Martta-akatemiaan tuotettiin kaikille avoimet verkkoluennot Hyvinvointia metsäluonnosta, Metsämarjat, Sienestyksen perusteet ja Luonnonyrttien tunnistaminen ja käyttö.

Tuotettiin myös itseopiskeltavat kurssit Jokaisenoikeudet, Vieraslajit tutuiksi ja Vieraslajit kotipihassa. Lisäksi jäsenten oli mahdollista suorittaa opinnollistetut kurssit Monimuotoinen kotipiha, Laatikkoviljely, Kompostointi ja Kodin kemikaalit.

Järjestimme Metsät hyvinvointimme perustana -keskustelutilaisuuden SuomiAreenalla.

Marttaliitossa aloitettiin Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän rakentaminen ja ympäristöohjelman kehittäminen. Koulutimme myös vapaaehtoisia ympäristömarttoja. Marttaliitto oli yhteistyökumppanina Kuluttajaliiton Jaa se!- ja Hävikkihyppy-hankkeissa sekä osallistui Ruokatiedon Hävikkibattle-raatiin ja Sitran tulevaisuuden hyvän elämän kuvittelun kehittäjäryhmään.

OMATOIMINEN VARAUTUMINEN

Varautumistyöhön liittyen Marttaliitto oli jäsenenä KOVA-toimikunnassa, Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa ja Turvallisuuskomitean järjestöverkostossa. Yhteistyötä tehtiin Maa- ja kotitalousnaisten, Naisten valmiusliiton, Väestönsuojelusäätiön, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa. Marttaliiton edustajat pitivät luentoja Maanpuolustuskursseilla. Työryhmissä nostettiin esiin varautumista henkisen kriisinkestävyyden ja

toimivan arjen sekä ympäristön muutosten ja niihin sopeutumisen näkökulmista. Liiton asiantuntija osallistui Etelä-Suomen alueelliselle CXL-maanpuolustuskurssille. Olimme mukana suomi.fi-varautumisoppaan sisältötyöryhmässä ja teimme lausunnon yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta.

Kotitarveviljely, luonnontuotteet ja taloudellinen varautuminen ovat keskeisiä varautumisen sisältöjä marttajärjestössä. Kotoutumiseen ja monikulttuurisuuteen liittyvät teemat tukivat varautumista. Yhdessä Monihelin kanssa toteutettiin Luontokoti-hanketta, joka tarjosi maahan muuttaneille mahdollisuuksia tutustua lähiluontoon, luonnontuotteisiin ja kotipuutarhaviljelyyn. Samalla vahvistettiin sosiaalista kanssakäymistä muiden toimijoiden, kuten marttojen, kanssa.

TALOUSOSAAMINEN

Taloudellisesti haavoittuvien ryhmien, erityisesti nuorten ja lapsiperheiden, talousosaamista edistettiin osana Kestävät talouspolut- ja Talousosaamista hyvään arkeen -hankkeita. Oman talouden hallintaa käsiteltiin Lapsiperheiden arjen tukeminen- ja Arki sujuvaksi -toiminnassa sekä viestinnän eri kanavilla. Osallistuttiin lukuisiin tapahtumiin, keskusteluihin ja verkostoihin talous-

osaamisen edistämiseksi ja annettiin haastateluja medialle. Neuvonnan tueksi tuotettiin talousaiheisia, osallistavia tehtäviä Kestävät talouspolut -hankkeessa julkaistun ekosiaalisen talousneuvonnan mallinnuksen pohjalta. Osallistuttiin Omissa käsissä -viestintäkampanjaan, joka liittyy edunvalvontavaltuutukseen. LähiTapiolan loppuvuoden lahjoitus mahdollistaa Talousosaamista hyvää arkeen -toiminnan jatkumisen myös vuonna 2025.

LAPSET JA LAPSIPERHEET

Marttapiirit ja -yhdistykset järjestivät lapsille Junnukokki-kursseja, Karjalaiset perinneleivonnaiset -kursseja ja S-ryhmän tukemia Ässäkokki-kursseja. Liitto toteutti myös valtakunnallisen Junnukokki-ohjaajien etäkoulutuksen. Marttaliitto ja -piirit edistivät lapsiperheiden arjen hallintaa ja talousosaamista kumppaneinaan Takuusäätiö sekä Into ja Mieli ry:n YLVA-hanke. Lisäksi Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminnalla tuettiin pikkulapsiperheiden arkea ja edistettiin perheiden asemaa. Liitto osallistui eri järjestöjen yhteisiin kampanjoihin, jotka koskivat lapsiperheiden asioita.

OSALLISTUMINEN KAMPANJOIHIN, TAPAHTUMIIN JA KEHITTÄMISHANKKEISIIN

Marttaliitto osallistui muun muassa seuraaviin viestinnällisiin kampanjoihin: Edunvalvontavaltuutus Omissa käsissä, Ekopaasto, Energiansäästöviikko, Global Money Week, Hävikkiviikko, Itämeripäivä, Kevätseuranta, Kotimaisen ruoan päivä, Lapsen oikeuksien päivä ja viikko, Vanhemmuuden päivä. Euroopan laajuinen #PlantHealth4Life -kasvinterveyden kampanja, Älä osta mitään -päivä, World Ecolabel Day ja SDG Flag Day. Lisäksi osallistuttiin kehitysyhteistyön kampanjoihin Fingon ja sen jäsenjärjestöjen kanssa.

Marttaliitto osallistui seuraaviin tapahtumiin ja työryhmiin: Eduskunnan Kotitalo-

uden tukirengas, Kestävän kehityksen toimikunta, Muovitiekartan yhteistyöverkosto, Ravitsemusviikko, Talousosaamisen neuvottelukunta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen työryhmä Kansallinen lapsiperheiden ravitsemuksen edistäminen ja terveyden edistäminen, Ympäristömerkintälautakunta, Vankimessut ja Helsus co-creation lab.

Lisäksi Marttaliitto osallistui seuraaviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin: Homings, DeCarbonHome, Leg4Life, Just food, Just energy, YLVA - Ylivelkaantuneiden mielenterveyden ja vanhemmuuden tukeminen, Ruokatulevaisuudet, SmartDairy.

KESTÄVÄ ARKI 2024 -TUTKIMUS

Marttojen Kestävä arki -kyselytutkimuksessa vertailtiin suomalaisten kuluttajien ja marttojen asenteita kestäväan kehitykseen. Ruokaan, kodinhoitoon, kuluttamiseen, ympäristöön ja kierrättämiseen liittyvää käytäytymistä selvitettiin väittämillä ja kysymyksillä. Tulosten mukaan martat toimivat muita suomalaisia ympäristöystävällisemmin. Valmiudet kestävan kulutuksen mukaiseen arkeen ovat olemassa, mutta tekoja tarvitaan meiltä kaikilta enemmän.

Ruoka

Kestävä arki 2024 -tutkimuksemme mukaan ruokahävikkiä yritetään tietoisesti vähentää, marttajärjestön jäsenet vielä tietoisemmin kuin muut vastaajat. Sekä martat että muut vastaajat suosivat kotimaista ruokaa ja runsaskuituista viljaa. Kaikilla on varsin hyvin kotivaraa 3 päiväksi.

Tutkimuksen mukaan martat poikkeavat muista vastaajista erityisesti siinä, että muita useammin he valitsevat sesonkien mukaista ruokaa, ovat lisänneet kasviksia ruokavalionsa, vähentäneet lihan syöntiä ja kokeilleet kasvisruokien reseptejä. Martat ovat myös muita ahkerampia sienestäjiä. Kummassakin ryhmässä tärkeimmät valintakriteerit ruoan ostamiselle ovat maku ja kotimaisuus. Martoille terveellisyys oli tärkeämpää kuin edullisuus. Luomun merkitys on kummassakin ryhmässä melko vähäistä. Valtaosa vastaajista on sekasyöjiä. Kasvisyöjiä on enemmän marttojen joukossa.

Koti

Kaikki vastaajat noudattavat pesuaineiden käyttö- ja annostusohjeita. Energiatohokkuus on tärkeää kodinkoneita ostettaessa, ja veden sekä energian kulutukseen kiinnitetään huomiota. Vaihtoehtoisten pesuaineiden käyttö ei ole kovin yleistä, mutta martat hyödyntävät niitä enemmän kuin muut.

Kuluttaminen

Kaikki tutkimukseen osallistuneet ilmoittavat suosivansa pitkäkestoisia tavaroita. Vaatteiden käyttöikää pidennetään huoltamalla ja korjaamalla. Uusia sisustustuotteita ostetaan vain rikkoutuneiden tilalle. Martat suosivat ympäristömerkittyjä tuotteita enemmän kuin muut vastaajat.

Lajittelu

Vastaajat ilmoittavat lajittelevansa eri materiaaleja varsin hyvin, mutta martat ovat muita aktiivisempia lajittelijoita. Suurin ero marttojen ja muun väestön välillä on tekstiilien lajittelussa. Martat ovat aiempaan verrattuna aktivoituneet erityisesti biojätteen ja tekstiilien lajittelussa. Muut kuluttajat ovat aiempaan verrattuna aktivoituneet biojätteen, vaarallisten jätteiden, pienelektroniikan ja käyttökelpoisten tekstiilien kierrätyksessä. Jos henkilö

ei lajittele eri materiaaleja, hän ilmoittaa syyksi ennen kaikkea tilanpuutteen ja kierrätyspisteen kaukaisen sijainnin.

Puutarha

Kompostointiin suhtaudutaan myönteisesti, mutta se ei kuitenkaan näy laajasti käytännössä. Tutkimuksen mukaan martat ovat aktiivisempia kompostoimaan kuin muu väestö. Martat harrastavat syötävien kasvien kasvattamista huomattavasti enemmän kuin muu väestö. Muuhun väestöön verrattuna martat ovat myös tehneet selvästi useammin tekoja lähiympäristössä luonnon monimuotoisuuden hyväksi, kuten torjuneet vieraslajeja, suosineet luonnonmukaisia viljelytapoja ja kasvattaneet pölyttäjille tärkeitä kasveja.

Ympäristö

Kaikki tutkimukseen vastanneet uskovat jokaisen omaan vaikutusmahdollisuuteen ympäristöasioissa sekä siihen, että ilmas-

tonmuutoksen torjuminen on jokaisen velvollisuus. Martat ovat vielä muita vahvemmin samaa mieltä näiden väittämien kanssa. Sen sijaan vastaajista vain harva on arvioinut omia kasvihuonekaasupäästöjään. Vaalien ehdokasvalinta ympäristöpuheiden perusteella on noussut kummassakin ryhmässä aiemmista vuosista.

Muutos aiempiin vuosiin

Kestävä arki -tutkimus on toteutettu aiemmin vuosina 2017, 2019 ja 2021. Kysymykset ovat osin pysyneet samoina vuodesta toiseen,

jolloin voidaan nähdä ajallista muutosta. Osa kysymyksistä on muuttunut toiminnan tavoitteiden ja painotusten mukaan.

Vastausajankohtien välillä tapahtuneet muutokset asenne- ja kulutustottumuksissa ovat varsin pieniä. Muutosta tapahtuu, mutta hitaasti.

Kaikki vastanneet olivat liisänneet kotimaisten kukkien ja kasvien suosimista, energiankulutuksen seuraamista ja vaihtoehtoisten pesuaineiden käyttöä. Entistä yleisempää oli valmistaa useita ruokalajeja kerralla, kun uuni lämmitettiin. Yhä useammat valitsivat vaaleissa ehdokkaansa ympäristökannanottojen perusteella. Verrattuna edellisiin tutkimuksiin vähennystä oli sesongin mukaisen ruoan valinnassa, arjen ruokailujen etukäteissuunnittelussa ja villikalalan käytössä. Muut kuin martat olivat myös vähentäneet ympäristöystävällisten tuotteiden valintaa.

KOHDENNETTU NEUVONTA

ARKI SUJUVAKSI

Toiminta vahvasti osallistujien arjen hallinnan taitoja ja sosiaalisia taitoja. Arki sujuvaksi -kursseja toteutettiin kaikissa marttapireississä sekä liiton järjestäminä. Osallistujina oli mielenterveys- ja päihdekuntoutujia, rikosseuraamusasiakkaita, maahan muuttaneita sekä työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria.

Arki sujuvaksi -toimintaa toteutettiin pääosin pienryhmätoimintana, jota täydensi pieni määrä osallistavia luentoja ja kotikäyntejä. Etätoiminta täydensi lähitoimintaa. Sekä määrälliset että laadulliset tavoitteet saavutettiin ja suurelta osin ylitettiin. Laadullinen palaute oli edellisvuosien tapaan erinomaista. Arjen taitojen peruskurssien lisäksi osallistajat suorittivat valmennuksissa 75 opintopistettä ja 17 hygieniapassia.

Toimintaan osallistui 2 224 henkilöä, kurssikertoja oli 829 ja osallistumiskertoja 4 995. Tapahtumissa ja verkostoissa kohdattiin

lisäksi lähes 800 henkilöä, joita ei ole raportoitu kohderyhmien osallistujina. Marttaliiton ja -piirien yhteistyötahoja oli 120. Valta-kunnallisista kumppaneista tärkein oli Rikosseuraamuslaitos.

Piirien henkilöstö sai päivittäistä tukea käytännön kurssitoiminnan haasteisiin sekä rahoituksen, talouden ja hallinnon osaamiseen. Piirien asiantuntijoiden vuosittaisilla koulutuspäivillä vahvistettiin ryhmänohjaustaitoja ja asiantuntijuutta erityisryhmien kanssa työskentelyssä. Työnohjaukset jatkuivat asiantuntijoiden työhyvinvoinnin ja ammatillisen kehittymisen tukena.

Uudet ja päivitetyt neuvonta-aineistot tukevat kurssitoimintaa. Sekä aineistojen tuotannossa että viestinnässä pyrittiin painottamaan toiminnan ja kohderyhmien kannalta keskeisiä ja tärkeitä teemoja (arjen ja asumisen tukeminen, edullinen ja maukas ruoka, uudet ravitsemussuositukset kohderyhmien arjessa). Tuotettu materiaali on selkokielistä.

Takuusäätiön ja Kirkkopalvelujen kanssa yhteistyössä toimitettu ja levitetty, asiakastyössämme testattu Maukas arki kuuluu kaikille -vihkonen vastaa vallitsevassa yhteiskunnallisessa tilanteessa sekä Marttojen omien kurssiryhmien että monien muiden taloudellisesti haastavassa tilanteessa olevien kansalaisten tarpeisiin.

Vuoden 2024 avustukseen saatu huomattava korotus turvasi kaikkien piirien ja kohderyhmien mukanaolon toiminnassa, suunnitellun asiakastyön toteutumisen sekä toiminnan kehittämisresursit.

STEA teki keväällä 2024 avustuskohdekohtaisen tuloksellisuusarvioinnin noin 550 avustuskohteesta. Arki sujuvaksi -toiminta sai rahoittajalta arvion erittäin hyvä, eli pääsi arvioitujen kohteiden joukossa parhaaseen 17 %:iin.

Arki sujuvaksi -toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö järjestöavustuksilla.

KESTÄVÄT TALOUSPOLUT

Kestävät talouspolut (2022–2025) on Marttojen ja Takuusäätiön yhteinen hanke, jossa kehitetään ekososiaalista talousneuvontaa. Kohderyhmänä on taloudellisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Hankkeen sisältöalueet ovat tiedonkeruu ja tiedon tuottaminen, kokeileminen ja kehittäminen sekä viestintä ja vaikuttaminen. Tavoitteena on vahvistaa kohderyhmän taloudellista toimintakykyä, arjen ja talouden hallintaa sekä osallisuutta.

Vuoden tärkein julkaisu hankkeessa, Ekososiaalisen talousneuvonnan mallinnus, julkaistiin Marttojen ja Takuusäätiön sivustoilla. Mallinnuksen tavoitteena on tukea ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia planetaarisissa rajoissa vahvistamalla henkilökohtaista talousosaamista. Mallinnuksen ryhmämuotoisessa toiminnassa pohditaan, miten voimme tukea arjen hyvinvointia ja vahvistaa motivaatiota omien talousasioiden suunnitteluun ja

kestävään kuluttamiseen silloinkin, kun rahaa on vähän. Lisäksi julkaistiin materiaalia piirien neuvontatyöhön, Rahatarina-digipeli ja Polkuja lähiluontoon -info-graafi.

Hankkeessa järjestettiin lähi- ja etäkohtaamisia kohderyhmäläisille sekä heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisille. Hankkeessa oli mukana 2 marttapiiriä, Keski- ja Etelä-Pohjanmaa sekä Uusimaa. Uudenmaan Martat piti 6 neljän kerran kurssisarjaa. Keski- ja Etelä-Pohjamaan Martat piti 5 neljän kerran kurssisarjaa sekä 3 luentoa. Yhteistyökumppaneita olivat muun muassa Asukastalo Kivenkolo Espoossa, Stadin Ammattiopisto, Mello ry ja Buusti ry. Piirien palautekyselyiden mittareiden keskiarvot asetuivat välille 3,59–4,67/5. Kokonaiskeskiarvo oli 4,09/5.

Hanketiimi piti 8 yksittäistä toimintakertaa ja 1 Erätauko-keskustelun, jolla osallistuttiin Kansallisiin dialogeihin. Hanketiimi koulutti ammattilaisia yhteensä 7 tapahtu-

massa. Yhteistyökumppaneita olivat muun muassa Helsingin Kaupungin Nuorten Työpajat, Varia, Vihreä keidas ja Ulosottolaitos.

Mediaosumia lehdissä oli yhteensä 10. Hanketyöntekijät olivat kutsuvieraina 3 eri podcast-jaksossa. Hankkeen asiantuntijaa haastateltiin YLE:n 8 minuuttia -ohjelmassa siitä, miten rahat riittävät kesän juhliin. Hankkeessa tuotettiin sisältöä Marttojen ja Takuusäätiön sosiaalisen median kanaville kohdennetun neuvonnan viestintäkampanjoihin, Älä osta mitään -päivään, somejoulukalenteriin sekä muihin oman talouden postauksiin. Myös Martat-sovelluksen ja martat.fi:n Omat rahat -sivustojen sisältöjä päivitettiin.

Hanketta rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö järjestöavustuksilla.

LUONTOKOTI

Luontokoti-hanke (2022–2024) toteutetaan yhdessä Moniheli ry:n kanssa. Tavoitteena on tutustut-

taa kotoutujia suomalaiseen lähiluontoon, luonnontuotteisiin ja kotipuutarhaviiljelyyn. Hanke luo osallisuuden tunnetta, laajentaa osallistujien elämänpiiriä ja vahvistaa sosiaalista kanssakäymistä oman alueen muiden toimijoiden, kuten marttojen, kanssa. Hanke tukee monikulttuuri- ja maahanmuuttajataustaisia järjestöjä kehittämään toimintaansa luonto- ja ympäristönäkökulmasta ja tarjoaa niille keinoja lisätä jäsentensä hyvinvointia luonnonantimien tuntemisella ja puutarhaviiljelyllä. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat yksittäisten maahanmuuttajien lisäksi maahanmuuttaja- ja monikulttuuriyhdistykset. Toissijaisena kohderyhmänä ovat vapaaehtoiset martat kaksisuuntaisen kotouttamisen hengessä.

Hankkeessa oli mukana 4 marttapiiriä (Lounais-Suomi, Pirkanmaa, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala). Lisäksi hanketyöntekijät järjestivät toimintaa Uudenmaan alueella. Kurssipäiviä toteutettiin

ANNI HUOVINEN, MONIHELI RY

yhteensä 71. Yhteistyökumppaneina toimivat järjestöt, kaupungit ja opistot, joiden avulla toimintaa voitiin laajentaa. Veimme luonnon hyvinvointivaikutuksia käytäntöön muun muassa Taitotalon terveysalan opiskelijoiden kanssa, ja he voivat hyödyntää oppimaansa tulevassa työssään.

Osallistuimme omalla neuvontapisteellä erilaisiin tapahtumiin, kuten Marttojen 125-vuotisjuhlaan Tampereella, Pihlajamäen kyläjuhlaan sekä Vauvan päivään. Järjestimme verkkokoulutuksen luontotoiminnan perusteista monikulttuurijärjestöille sekä Martan iltapalan, jonka teemana oli ennakoluuloton kohtaaminen.

Hankkeen toimintaan osallistui yhteensä 922 henkilöä, joista 597 oli ensikertalaisia. Mukana oli myös 42 vapaaehtoista. Verkkolehteen kirjoitettiin 3 puheenvuoroa ja 1 artikkeli. Tuotimme sisältöä sosiaalisen median kanaville ja pidimme Instagram-liven kohdennetun neuvontakampanjan yhteydessä. Toiminnasta saatu palaute oli erittäin positiivista: asteikolla 1–5 keskiarvo oli 4,8. Hankkeen tavoitteet saavutettiin hyvin, mutta vapaaehtoisten määrä jäi edelleen pieneksi.

Hanketta rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö järjestöavustuksilla.

LAPSIPERHEIDEN ARJEN TUKEMINEN

Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminnassa tuettiin pikkulapsiperheiden hyvinvointia ja arjen sujumista kotitalousneuvonnalla. Kohderyhmänä olivat lapsiperheet, joissa oli vähintään 1 alle 1,5-vuotias lapsi, tai vauva tulossa. Käytännön toimintaa toteutettiin kaikissa marttapiireissä sekä myös liiton asiantuntijan toimesta. Kotitalousasiantuntijat pitivät perheille kursseja ja luentoja sekä tekivät neuvonnallisia kotikäyntejä erityistä tukea tarvitseviin perheisiin. Neuvonnan aiheina olivat muun muassa sose- ja sormiruokailu, saman ruoan valmistaminen koko perheelle, arkitytmi, kodinhoito ja perheen talous. Talousneuvontaa tehostettiin uudella 3 kerran talousaiheisella kurssisarjalla. Toimintaa toteutettiin pääasiassa lähineuvontana.

Kursseja toteutettiin 145, luentoja ja tietoisuuksia 57 ja kotikäyntejä 27. Lisäksi osallistuttiin 10 tapahtumaan. Kursseilla, luennoilla ja tietoisuuksilla sekä kotikäynneillä kohdattiin kaikkiaan 1 984 pikkulapsiperheen jäsentä, kohtaamiskertoja oli 1 573. Joukkoneuvontatilaisuuksissa, kuten messuilla ja lapsiperhepäivätoiminnassa, kohtaamiskertoja oli 1 306. Kaikkiaan kohtaamiskertoja toiminnassa oli siis 3 879. Lisäksi kohderyhmää tavoitettiin laajasti sähköisissä kanavissa. Hyvä kysymys -alustalla pidettiin kaksi verkkoluentoa ja Insta-

gramissa yksi Marttailu-livelähetys. Sisältöjä tuotettiin myös Marttojen nettisivuille ja sosiaaliseen mediaan.

Kotitalousasiantuntijoiden kehittämispäivän teema oli Monikulttuurinen ruokakasvatus. Asiasisällön lisäksi päivä tarjosi mahdollisuuden kokemusten vaihtamiseen ja vertaisopimiseen. Käytännön neuvontatyön tueksi ja talousneuvonnan vahvistamiseksi Marttaliitto tuotti talousaiheiset keskustelukortit.

Mielipidekirjoituksia ja kannanottoja tuotettiin 4, Martat-verkkolehteen kirjoitettiin 3 puheenvuoroa ja yhteistyökumppaneiden kanaviin 2 vieraskynää. Mediahaastatteluita annettiin 7, joista 2 oli tv-esiintymisiä. Seuraajia X:n @lapsiperhearki-tilillä oli 1 333. Alueellisia yhteistyökumppaneita olivat muun muassa kuntien ja hyvinvointialueiden lapsiperhetoimijat, sosiaali- ja terveystalot, perhekeskukset, seurakunnat ja järjestöt. Liittotasolla yhteistyötä tehtiin muun muassa Ensi- ja turvakotien liiton, Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Ruokakasvatusyhdistys Ruukun kanssa.

Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminnassa oltiin mukana monissa eri järjestöjen yhteisissä kampanjoissa ja tapahtumissa, kuten Lapsen oikeuksien viikon viestintäkampanja, Leikkipäiväkampanja, Vanhemmuuden päivä ja Vauvan päivä -tapahtuma. Muita

KERTTU MALINEN

verkostoja ja kumppanuuksia olivat muun muassa Lastensuojelun keskusliiton Lapsen oikeuksien sopimus -viestintäverkosto, Perheet keskiöön! -toiminta, Anna ääni lapselle -kampanja, Ensi- ja turvakotien liiton koordinoima Rahapuhetta ja ratkaisuja -verkosto, Väestöliiton Kannustavan vanhemmuuden verkosto, Turun yliopiston koordinoima lapsiperheissä tehtävän taloussosiaalityön koordinaatioryhmä, Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto, DigiFinlandin koordinoima sähköinen perhekeskus sekä Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen Kohtaamispaikkaverkosto.

Marttaliitto koordinoi toimintaa valtakunnallisesti. Toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö järjestöavustuksilla.

MAKUMATKA KARJALAAN

Marttapiirien kotitalousasiantuntijat toteuttivat Karjalaisia leivonnaisia -kursseja. Kurssia pidettiin suunnitelman mukaisesti kaikissa piireissä, jokaisessa toimipisteessä, yhteensä 16, ja niissä oli yhteensä 189 osallistujaa. Tuotimme karjalanpiirakoiden valmistuksesta uuden neuvonnallisen videon, jota hyödynnetään ruokaohjeen yhteydessä martat.fi:ssä sekä opetusvideona Karjalaisia leivonnaisia -kursseilla. Hanketta rahoitti Karjalan Kulttuurirahasto.

TALOUSOSAAMISTA HYVÄÄN ARKEEN

Talousosaamista hyvään arkeen -hankkeessa (2023–2024) toteutettiin ekososiaalista talousneuvontaa itsenäistymässä oleville nuorille ja lapsiperheille, hyödyntäen Kestävät talouspolut (STEA) -hankkeessa kehitettyjä toimintatapoja ja menetelmiä. Hankkeen tavoitteena oli kohderyhmien taloudellisen toimintakyvyn, arjen ja talouden hallinnan sekä osallisuuden vahvistaminen. Hanketta toteutettiin 6 marttapiirissä (Häme, Keski-Suomi, Kaakkois-Suomi, Lounais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa ja Savo). Hanke toteutettiin 3 kurssikerran kurssisarjoina. Yhteensä piireissä toteutettiin 87 kurssikertaa ja tavoitettiin yhteistyökumppanien avulla 272 osallistujaa. Marttaliiton koordinoimaa hanketta rahoitti oikeusministeriö.

ÄSSÄKOKKI

Martat järjestivät 8–12-vuotiaille Ässäkokki-kursseja, joilla tehtiin kasvispainotteista ruokaa, leivottiin ja tutustuttiin satokausiajatteluun. Yhteistyössä S-ryhmän kanssa järjestettiin 110 kurssia, joille osallistui 989 lasta. Heistä 828 oli mukana ensimmäistä kertaa. Yhteistyö jatkuu vuonna 2025.

JÄRJESTÖTOIMINTA

Marttajärjestön jäsenmäärän lasku hidastui ja jäsenyyksiä oli vuoden lopussa 37 000. Uusia jäsenyyksiä oli enemmän kuin vuosina 2015–2023. Jäsenyyksiä päättyi enemmän kuin vuosina 2021–2023, mutta vähemmän kuin 2020. Marttayhdistyksiä lakkautettiin 45. Tämä vaikutti osaltaan jäsenmäärän laskuun. Uusia yhdistyksiä perustettiin 5.

Järjestötoiminnan kehittämistä ohjasi Marttailu 2.1 -suunnitelma, joka on tehty yhteistyössä marttapiirien toiminnanjohtajien kanssa. Järjestötoiminnalla on 4 mitattavaa tavoitetta: 1) Yhdistysten toiminta on innostavaa ja kiinnostavaa. Siihen halutaan tulla mukaan ja siinä halutaan pysyä mukana. 2) Jäsenet ovat tyytyväisiä ja motivoituneita. 3) Jäsenistön keski-ikä laskee 3–5 vuotta seuraavan 5 vuoden aikana. 4) Yhdistysten hallinnosta tulee helpommin hoidettavaa ja sujuvaa.

Syksyllä aloitettiin Marttajärjestön menestyksen avaimet -prosessiin liittyvä Kansalais-toiminnan salkku -selvitysprojekti. Projektin aikana selvitettävät asiat ovat uudet jäsenyy-

den muodot, helpompi jäseneksi liittyminen, yhdistysten hallinnon keventäminen sekä tulevaisuus ja tavoitteet.

Marttayhdistyksissä tehdään ja opitaan yhdessä. Yhdistyksiä kannustettiin toteuttamaan innostavaa ja kiinnostavaa toimintaa. Marttaliitto teki yhdistyksille toimintasuunnitelmapohjan, jossa näkyivät vuoden keskeiset toiminnot ja painopisteet. Sitä käytti 72 % yhdistyksistä. Marttapiirien tai vertaismarttojen järjestämiin toiminnansuunnitteluiltoihin osallistui 31 % yhdistyksistä, mikä oli enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhdistyksille tehtiin valmiita marthaillan suunnitelmia, kuten Martan luontopolku, Kalasta ympäri vuoden ja Pieni sieninäyttely. Monet yhdistykset hyödynsivät suunnitelmia. Ideoita marthailltojen ja tapahtumien järjestämiseen yhdistykset saivat myös ketjukoulutuksista, joihin osallistui 29 % yhdistyksistä. Toiminnan suunnittelulla vahvistettiin yhteisten teemojen ja tapahtumien toteutumista valtakunnallisesti.

Yleisimmät teemat yhdistysten toiminnassa olivat kädentaidot, ruoka ja ravitsemus, hyvinvointi, kulttuuri ja luonnontuotteet. Jäse-

niä kiinnostavat erityisesti uudet ideat ja uusien taitojen oppiminen.

Yhdistykset ja toimintaryhmät järjestivät yhteensä 26 000 tapahtumaa, joihin kirjattiin yhteensä 800 900 osallistumiskertaa. Eniten järjestettiin kädentaitoihin, kulttuuriin, hyvinvointiin liikuntaan ja ruokaan liittyviä marthailltoja ja tapahtumia.

Kaikkiaan yhdistyksissä, toimintaryhmissä ja marthapiireissä kirjattiin 492 500 tuntia vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä nousi 10 % edelliseen vuoteen

verrattuna. Eniten vapaaehtoistunteja tehtiin käsitöiden ja ruoan parissa.

Vuosi alkoi avointen ovien Martan teeheikki -tapahtumilla, joiden tavoitteena oli saada uusia jäseniä järjestöön. Tapahtumia järjesti 49 % yhdistyksistä. Lisäksi toteutettiin monikanavainen viestintäkampanja, jonka kumppanina toimi suomalainen teetalo Nordqvist. Kampanja lisäsi tammi –helmikuussa liittyneiden jäsenten määrää, ja yhdistykset saivat tapahtumillaan paljon medianäkyvyyttä.

Maaailman suurin marthailla järjestettiin toukokuussa. Yhdistykset toteuttivat samaan aikaan eri puolilla Suomea Juhlat metsässä -tapahtumia, joissa juhlittiin 125-vuotiaasta marthajärjestöä, marthoja, metsää ja lähiluontoa. Tapahtuma innosti mukaan 60 % kaikista marthayhdistyksistä.

Historian ensimmäinen Mahtava martharalli kisattiin elokuussa eri paikkakunnilla ympäri Suomea. Yhdistys ilmoitti joukkueensa mukaan ja sai ohjeet etukäteen hankittavista tarvikkeista. Tapahtumapäivänä kaikki joukkueet saivat yhtä aikaa tekstiviestinä tehtäviä suoritettavakseen. Päivän aikana martha-

joukkueet hitsautuivat entistä toimivammiksi tiimeiksi ja iloiset marthat katukuvassa saivat ihmiset kiinnostumaan toiminnasta. Tapahtumaan osallistui yli 100 marthayhdistystä ja yli 1 000 marthaa. Päivän aikana saatiin yli 100 uutta jäsentä ja yli 2 000 euroa lahjoituksia Marttametsäkeräykseen.

Vuoden muita valtakunnallisia tapahtumia olivat Martan päivä, valtakunnallinen sienipäivä ja sieniviikko sekä Lokakuu on puurokuu, jolloin yhdistykset keräsivät lahjoituksia Marttojen kehitysyhteistyölle. Yhdistyksille tehtiin ohjeistukset Martan luontopolkuun ja Martan metsäjoogaan. Marttaliitto teki ohjeistukset ja aineistot kaikkiin tapahtumiin.

Marthat oli Helsinki Pride 2024 -tapahtuman yhteisökumppani. Marthoja kannustettiin mukaan Helsingin tapahtumaan ja yhdistyksiä osallistumaan paikallisiin Pride-tapahtumiin.

Vapaaehtoismarthat (ruoka-, puutarha-, sien-, kässä-, ympäristö-, media-, vertais- ja kansainväliset marthat) edistivät osaltaan marthajärjestön strategian toteutumista. Lokakuus-

sa järjestettiin kansainvälisten sekä vertais- ja ympäristömarttojen koulutus, jossa oli 58 osallistujaa. Junnukokkihojaajille järjestettiin etäyhteyksillä peruskoulutus, johon osallistui 24 marttaa.

Neljäs valtakunnallinen marttayhdistysten puheenjohtajien koulutus toteutettiin etäyhteyksillä. Koulutuksessa oli osallistujia 91 yhdistyksestä. Toiminnalliseen koulutukseen kuului 6 lähikertaa ja välitehtäviä. Kaikki osallistujat (100 %) olivat valmiita suosittelemaan koulutusta muillekin. Marttaliitto järjesti koulutuksen myös yhdistysten rahastonhoitajille ja piirien hallitusten uusille jäsenille.

Yhdistykset kokivat Marttaliiton yhdistyskirjeen tärkeäksi. Kirjeitä lähetettiin yhteensä 8. Marttojen nettisivujen Yhdistyskanavaan tuotettiin uutta sisältöä yhdistysten tueksi. Jäsenkirjeitä lähetettiin 13. Yhdistysten toiminnasta ja toiveista kerättiin tietoa yhdistyskyselyllä. Vastauksia tuli 539 (55 %).

Martan iltapalat kokosivat etäyhteyksillä marttoja ja marttayhdistysten toimijoita ajan-kohtaisten ja hyödyllisten teemojen pariin. Vuoden aikana järjestettiin 7 iltapalaa, joiden teemoina olivat metsä ja teemavuoden sisälöt, toimintaryhmämalli, jäsenhankinta, yhdistyksen viestintä, yhdistyskyselyn tulokset, vieraskielisten saaminen mukaan Marttoihin ja

yhdistysten varainhankinta. Lisäksi helmikuussa järjestettiin Martan teeheikki -live ja marraskuussa Marttametsä-live.

Marttaliitto koulutti yhdistyksiä käyttämään kotisivutyökalu Yhdistysavainta, jäsenrekisterinä toimivaa Marttarekisteriä ja tilastointiin käytettävää Marttilastoa.

Marttaliitto ylläpiti yhdistysten jäsenluetteloja, lähetti luettelot yhdistyksille ja laskutti jäsenmaksut keskitetysti. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu oli 40 euroa, josta yhdistyksen osuus 8, piirin 11, Marttaliiton 4 ja jäsenlehden 17 euroa.

KÄSITYÖTOIMINTA

Käsityötoiminnassa teemana oli luonnon materiaalien käyttäminen. Juhlavuoden käsityökampanjassa tehtiin istuinlustoja ja vilttejä, joiden päällä lapset voivat pitää evästaukoja ja satutuokioita metsässä. Yhdistykset ja käsityöryhmät lahjoittivat tekemänsä retkitarvikkeet oman paikkakuntansa päiväkoteihin.

Marttaliitto toteutti Tuetaan tulevaisuuden harrastajaa -tempauksen yhteistyössä Novitan kanssa. Novita lahjoitti 125 marttayhdistykselle 5 kg lankaa kullekin uusien harrasta-

jien opettamiseen. Lahjoituksen arvo oli noin 37 500 euroa. Virkkaamista ja neulomista opetettiin yhteensä 3 500 lapselle, nuorelle ja eri-ikäiselle aikuiselle, joista osa oli marttoja. Suuri osa tempaukseen osallistuneista yhdistyksistä järjesti useita tapahtumia. Kädentaitoja opetti lähes 2 000 vapaaehtoista marttaa. Pidetty kampanja innosti käsitöiden pariin paljon ensikertalaisiakin. Kyseessä oli 3. kerta, kun tempaus järjestettiin.

KERTTU MALINEN

LAURA RIIHELÄ

Neulesuunnittelija Merja Ojanperä teki marttajärjestölle ohjeen juhlavuoden neuleeseen. Metsäteema näkyi villapaidan kuviossa, jossa kuuset kulkevat jonona ympäri kaarrokkeen. Ohje suunniteltiin sopivaksi eri tasoille käsityöharrastajille. Mukana yhteistyössä oli Novita.

Marttaliitto järjesti vuoden aikana 6 valtakunnallista etäkässäkahvilaa. Aiheina olivat istuinlустat, pajunpunonta, kasvivarjitys, kranssit, juhlavuoden marttaneule ja joulukoristeet. Vetäjät olivat vapaaehtoisia kässämarttoja. Etäkässäkahvilat toteutettiin Team-

vapaaehtoistuntia. Monet yhdistykset lahjoittivat tekemiään käsitöitä eri kohderyhmille, kuten varusmiehille, koululaisille ja vauvoille. Aktiiviset kässämartat olivat mukana valtakunnallisen käsityötoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Käsityöohjeita julkaistiin Martat-lehdessä, nettisivuilla ja sovelluksessa. Naisten ja miesten perusvillasukkien ohjeet ovat vuodesta toiseen martat.fi-sivujen suosituimpia sisältöjä.

VILPPU-TOIMINTA

Vilppu-toiminnassa (Ak-avustus) toteutettiin vapaaehtoistoimintaa ja tuettiin toimintaan osallistuneiden voimaantumista. Tavoitteena oli edistää ikääntyvien ja lapsiperheiden terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä toteuttaa ja kehittää vapaaehtoistoimintaa. Mukana oli 8 marttapiiriä.

Vapaaehtoiset järjestivät ikääntyville voimaannuttavaa ryhmätoimintaa ja Ystävähävilöitä sekä lapsiperheille hyvinvointia tukevaa ryhmätoimintaa. Piirien työntekijät tukivat vapaaehtoisia ja koordinoivat toimintaa. Tukena oli Marttaliitosta koordinoitu vapaaehtoistoiminnan malli, joka sisältää tuen, ohjauksen, materiaalit ja koulutuksen vapaaehtoisille sekä toimintaa koordinoiville piirien työntekijöille.

Ikääntyvien ja lapsiperheiden ryhmiä ja ikääntyvien Ystävähävilöitä järjestettiin lähitapaamisina ja etäyhteyksin. Vapaaehtoisten toteuttamaan toimintaan osallistui 745 ikääntyvää ja lapsiperheiden jäsentä. Vilppu-ryhmissä oli yhteensä 141 ryhmäkertaa, minkä lisäksi toteutettiin 18 Ystävähävilöä. Aktiivisia Vilppu-vapaaehtoisia oli mukana yhteensä 140.

Uusille ryhmänohjaajille järjestettiin 2 vapaaehtoisten ryhmänohjaajien peruskoulutusta. Vapaaehtoisten valtakunnallinen tapaaminen järjestettiin yhteistyössä Vanhustyön keskusliiton Ystäväpiiri-toiminnan kanssa. Vuosittaisen koulutus- ja kehittämissä päivän lisäksi uusille piirien asiantuntijoille järjestettiin vapaaehtoistoiminnan johtamisen koulutus.

Toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö järjestöavustuksilla.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA JA KEHITYSYHTEISTYÖ

Marttaliiton kansainväliset hankkeet edistävät haavoittuvassa asemassa olevien tyttöjen ja naisten oikeuksia tarjoamalla heille mahdollisuuden opiskella, elättää itsensä ja tehdä omia valintojaan. Kotitalous-, ravitsemus- ja yrittäjyysneuvontaa annettiin köyhille, vammaisille, syrjäseudulla asuville ja vähän koulutetuille tytöille ja naisille neljässä maassa Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Keskeisinä asiantuntijoina toimivat paikalliset kansalaisjärjestöt ja kouluttajat Marttaliiton asiantuntijoiden tukemina.

SOMALIMAA

Taloudellisia ja ravitsemustaitoja haavoittuvassa asemassa oleville naisille ja vammaisten lasten perheille -hanke jatkui Somalimaan Hargeisassa. Marttaliiton kump-

paneita ovat Somaliland Finnish Association SFA, Women's Action for Advocacy and Progress Organization WAAPO ja Barwaaqo Voluntary Organization BVO. Hanke kestää 4 vuotta (2023–2026).

Toisena hankevuonna jatkettiin ammatillista ja elämäntaitoja täydentävää koulutusta sekä ravitsemus- ja kotipuutarhaneuvontaa naisille. Neuvonnan ja koulutusten parissa oli noin 800 naista. Kouluttajien koulutusta käytännön ravitsemusneuvonnasta järjestettiin 15 järjestöaktiiville 9 järjestöstä. Yhteistyökumppanina toimi Hargeisan yliopiston ravitsemustieteen laitos, jonka edustajat toteuttivat koulutuksen Marttaliiton johtavan asiantuntijan kanssa.

Hanke sai ulkoministeriön kansalaisjärjestöyksikön hanketukea ja martat keräsivät hankkeeseen omarahoitusosuutta.

MALAWI

Malawissa jatkui hanke Sukupuolistuneen ja seksuaalisen väkivallan vastainen työ Malawin maaseudulla 2021–2025. Yhteistyökumppaneina olivat hanketta hallinnoinut Väestöliitto sekä Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja malawilainen CYECE. Marttaliitto tuki maaseudun äitien ryhmiä koulutuksella ja pienrahoituksella. Naisryhmät kävivät muun muassa ravitsemuskoulutuksissa ja hankkivat vuohia ja siikoja omistukseensa. Tuloillaan he pystyivät pitämään työt koulussa. Syyskuussa Pohjois-Karjalan Marttojen asiantuntija Maarit Sallinen piti

REIJA SALOVAARA

Sambialaiset kotitalousopettajat Susan Manda (vas.) ja Elivas Kaira järjestivät kotitaloustyöpajoja vammaisten naisten ryhmille vuonna 2023 ja ruokakurssin martoille vuonna 2024.

Machingan alueen naisryhmille puutarhaneuvontakurssin yhteistyössä paikallisten maatalousneuvojen kanssa. Kurssi toimi pilottina vuosina 2025–2029 tehtävälle paikalliselle työlle.

ETIOPIA JA SAMBIA

Marttaliitto tuki vammaisten ihmisoikeusjärjestö Kynnys ry:n työtä vammaisten naisten parissa Sambiasa ja Etiopiassa. Etiopiasa kumppanina oli naisten vammaisjärjestö Ethiopian Women with Disabilities National Association (EWDNA), joka tekee vaikuttamistyötä ja voimaannuttaa vammaisia naisia muun muassa järjestämällä heille kotitaloustyöpajoja Marttojen pilotoiman mallin mukaan. Sambiasa tuettiin Vilole Images Productions (VIP) -kumppanin työtä maaseudun naisryhmien parissa.

INTERNATIONAL FEDERATION FOR HOME ECONOMICS

Marttaliitto on International Federation for Home Economicsin (IFHE) jäsen. Marttaliitto tarjosi piirien työntekijöille mahdollisuuden hakea stipendejä maailmankongressiin Irlantiin ja myönsi 3 stipendiä Pohjois-Karjalan, Kymenlaakson ja Keski-Suomen Marttoihin. Lisäksi kongressiin osallistuivat liiton omat ruoan ja ravitsemuksen johtavat asiantuntijat.

Kongressin teema oli Home Economics in a Time of Transition. Martat pitivät kongressissa kolme esitystä ajankohtaisista työhönsä liittyvistä aiheista kuten talousneuvonnasta ja vaurautumisen opettamisesta pakopelin keinoin.

MARTTAMATKA SAMBIAAN JA KANSAINVÄLISET MARTAT

Marttaliitto järjesti omakustanteisen jäsenmatkan Sambiaan 16 martalle eri puolilta Suomea. Matkan ohjelmaan sisältyi tutustumista Marttojen kehitysyhteistyöhön vammaisten naisten parissa (askartelu- ja ruoanvalmistustyöpajat) sekä tutustumista sambialaiseen ruokakulttuuriin ja luontokohteisiin. Mukana olleet martat ovat sitoutuneet viestimään omilla alueillaan kehitysyhteistyöstä ja tekemään varainhankintaa. Syksyn aikana kehitysyhteistyölle kerätty summa marttayhdistyksissä (20 235,33 euroa netto) nousikin yli kolmanneksella edellisvuodesta. Kansainvälisille martoille järjestettiin ensimmäinen Naisten oikeuksien edistäminen kehittyvissä maissa -verkkokurssi. Merkittävä osa jäsenmatkalle osallistuneista oli mukana myös vapaaehtoisten viikonloppukoulutuksessa lokakuussa.

VASTUULLISUUS

AGENDA 2030 -TAVOITTEET

Marttaliitto ottaa toiminnassaan huomioon sekä sosiaalisen, ekologisen että taloudellisen kestävyuden. Pyrimme toimimaan vastuullisesti ja edistämään kestävyystavoitteita myös laajemmin yhteiskunnassa. YK:n kestävän kehityksen toimenpideohjelma, Agenda 2030, on myös Marttojen kestävyystavoitteiden viitekehys. Toiminnallamme edistämme erityisesti ohjelman tavoitteita 1 (ei köyhyyttä), 2 (ei nälkää), 5 (sukupuolten tasa-arvo), 10 (eriarvoisuuden vähentäminen), 12 (vastuullista kuluttamista), 13 (ilmastotekoja) ja 15 (maapäällinen elämä).

SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

Sosiaalinen kestävyys on olennainen osa Marttojen strategiaa. Edistämme kotien ja perheiden toimivaa arkea, joka luo perustan yhteiskunnalle. Arjen sujuminen antaa myös voimia toteuttaa niitä asioita, jotka ovat itselle elämässä tärkeitä. Toimintaamme ovat kaikki tervetulleita mukaan ja meille kaikki ovat yhdenvertaisia. Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa myös eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentämistä sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden

lisäämistä. Toimintamme vahvistaa tulevaisuustaitoja ja jatkuvaa oppimista. Marttaillessa opitaan yhdessä arjen tietoja ja taitoja, jotka tekevät omasta elämästä rikkaampaa.

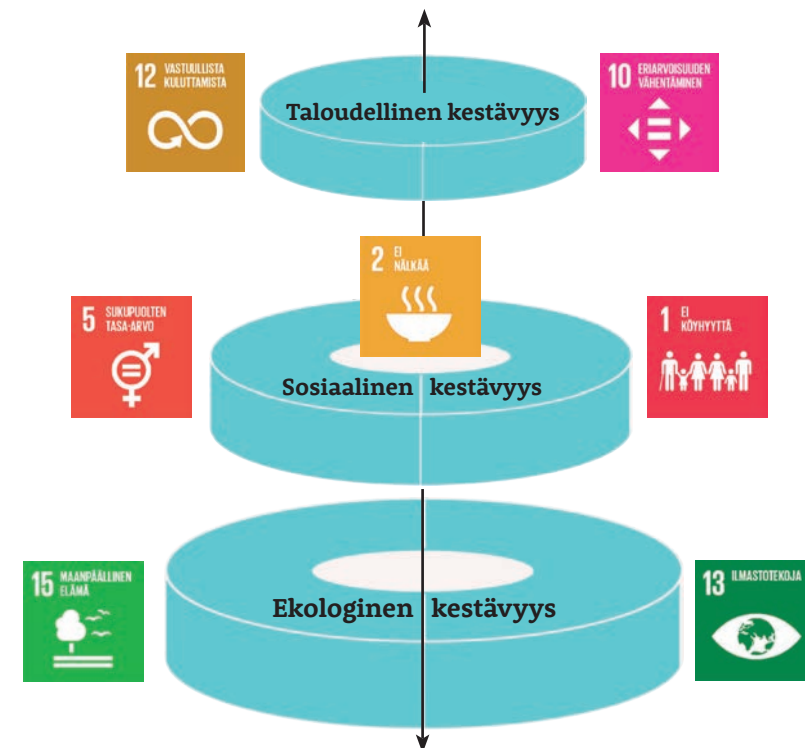
Jäsenistön tyytyväisyyttä mitataan joka toinen vuosi toteuttavalla jäsenkyselyllä. Kysely toteutettiin edellisen kerran vuonna 2023. Oman yhdistyksen toiminta koetaan mukavaksi ja omien arvojen mukaiseksi. Harastuksen parista saadaan uusia tuttavuuksia ja ystäviä sekä yhteisöllisyyden kokemuksia. Yli puolet martoista haluaa toimia muiden hyväksi. Tehtyjen vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä kasvaa vuosittain. Marttayhdistysten toimintaan on tehty yhdenvertaisuusteet ja turvallisemman tilan periaatteet sekä toimintaohje syrjäntätilanteisiin. Yhdenvertaisuus on yksi marttajärjestön arvoista.

Marttaliiton kansainvälisissä kumppanuukissa, erityisesti yhteistyössä afrikkalaisten kansalaisjärjestöjen kanssa, tuotamme sosiaalista hyvinvointia haavoittuvassa asemassa oleville naisille ja tytöille yhteisesti sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Hankkeissa kohdataan vuosittain tuhansia henkilöitä, joista suurin osa on koulutuksiin ja neuvontaan osallistuvia naisia: turvakotien asukkaita, vammaisten lasten äitejä ja sisaria, maaseudun koulua käyviä ja koulupudokkaita tyttöjä. Ravitsemusneuvonta, seksuaalioikeuksiin

liittyvä koulutus ja ammatilliset kurssit lisäävät osallistujiensa taitoja ja omiin oikeuksiin liittyvää osaamista sekä kykyä ansaita omaa rahaa.

Mahdollisia ongelmakohtia, kuten hankkeiden piirissä tapahtuvaa epätasa-arvoista kohtelua, häirintää ja syrjintää, ennaltaehkäistään käymällä kumppanien kanssa vuosittain läpi riskimatriisi ja arvioimalla siinä lueteltujen riskien todennäköisyys sekä tavat, millä riskejä voidaan ehkäistä ja hoitaa. Marttaliiton hallinnoimissa hankkeissa kumppanijärjestöt allekirjoittavat kaikkien työntekijöidensä kanssa seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän vastaiset eettiset pelisäännöt. Jokaisella työntekijällä on tiedossa myös suorat reitit, joiden kautta epäkohtia voi tuoda ilmi.

Avoin neuvonta toteuttaa sosiaalisen kestävyuden tavoitteita muun muassa tarjoamalla mahdollisuuksia kohtaamisille ja uuden oppimiselle ja tuomalla iloa osallistujien arkeen. Vuonna 2024 toteutetussa neuvonnan asiakaskyselyssä vastaajista 95 % arvioi Marttojen toiminnan kokonaisarvosanaksi hyvä tai erinomainen. Kursseille osallistuneista vastaajista 94 % vastasi, että toiminnassa kohdellaan kaikkia reilusti. Kurssit mahdollistivat myös kohtaamisia ja osallisuutta. Vastaajista 54 % oli tutustunut kursseilla uusiin ihmisiin. Kurssilla opitut asiat vaikuttavat osallistuji-

en elämään myös kurssin jälkeen: 79 % vastaajista kertoi hyödyntäneensä kurssilla oppimaansa omassa arjessaan.

Kohdennetussa neuvonnassa edistetään sosiaalista kestävyyttä opettamalla arjen taitoja (ruoka ja ravitsemus, kodinhoito, oma talous). Toiminnalla pyritään vähentämään eriarvoi-

suutta yhteiskunnassa ja vahvistamaan osallistujien kokemuksia siitä, että oma arki on hyvää. Kurssitoiminta vahvistaa osallisuutta omasta arjesta ja lähiyhteisöstä alkaen. Kotitalousneuvontaa kohdennettiin STEA-rahoituksella erityisen tuen tarpeessa oleville ryhmille: päihde- ja mielenterveyskuntoutujille,

rikosseuraamusasiakkaille, nuorille, maahan muuttaneille, taloudellisesti haavoittuville ryhmille ja alle 1,5-vuotiaiden lasten perheille. Tarve arjen taitojen vahvistamiselle näissä ryhmissä on tunnistettu yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Lisäksi Vilppu-vapaaehtoistoiminnassa tavoitettiin ikääntyneitä ja lapsiperheitä.

Kohdennettu neuvonta vie arjen taidot vaikeastikin tavoitettavien kohderyhmien luo yhteistyökumppanien kautta. Neuvonnalla vahvistettiin osallistujien arjen taitoja. Osallistujista 86 % aikoo kokeilla kurssilla opittua omassa arjessaan. Toiminta koettiin hyödylliseksi (91 %) ja sitä suositeltiin myös muille (94 %). Asiakkaat kokivat, että toiminnassa kaikkia kohdeltiin reilusti (95 %).

Maukas arki kuuluu kaikille -aineisto julkaistiin selkokielellä. Selkoaineistojen tuottaminen vahvistaa osaltaan Marttojen toiminnan saavutettavuutta. Myös luontolähtöisyys vahvistaa tutkitusti osallisuutta. Luontolähtöisiä neuvonnan menetelmiä kehitettiin kahdessa hankkeessa. Osallistujien sosiaalisia taitoja vahvistettiin erityisesti Arki sujuvaksi -toiminnan useassa kohderyhmässä (päihde- ja mielenterveyskuntoutajat, nuoret, rikosseuraamusasiakkaat). Palautetta antaneista 82 % kertoi oppineensa työskentelemään yhdessä toisten kanssa.

Marttaliitossa edistetään myös vastuullista työelämää. Työntekijöiden hyvinvoinnista, työssä jaksamisesta ja motivaation ylläpitämisestä huolehtiminen on meille työnantajana tärkeää. Henkilöstön kokemuksia kartoitettiin työhyvinvointikyselyllä sekä lyhyemmällä työvirekyselyllä. Kyselyn tuloksia työstettiin yhdessä henkilöstön kanssa, ja toimintaa pyritään kehittämään yhdessä. Myös henkilöstön osaamista vahvistettiin, ja koulutuksiin osallistumista alettiin kirjata työajan seurantaan. Vuoden aikana henkilö osallistui yhteensä noin 80 päivää erilaisiin koulutuksiin.

Marttaliitto on perhemyönteinen työpaikka. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi laajoja etätyömahdollisuuksia, liukuvaa työaikaa ja mahdollisuutta osa-aikaiseen työskentelyyn.

Rekrytoinneissa toivoimme hakijoiksi eri-ikäisiä, eri sukupuolien edustajia sekä kiel-, kulttuuri- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä. Kun hakijoina on yhtä päteviä hakijoita, joista toinen edustaa syrjinnän vaarassa olevaa ryhmää, sovelletaan positiivista erityiskohtelua. Vuoden lopussa henkilöstöstä oli naisia 32 (94 %) ja miehiä 2 (6 %).

Marttaliitossa on käytössä turvallisen tilan periaate. Toimintaamme ohjaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma päivitetään vuonna 2025.

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS

Vuonna 2024 Marttaliitossa aloitettiin Eko-kompassi-ympäristöjärjestelmän rakentaminen. Seuraaville kolmelle vuodelle ympäristöohjelman painopisteiksi valittiin vaikuttaminen, viestintä ja hankinnat. Marttaliiton oman toiminnan vastuullisuutta pyritään jatkuvasti parantamaan. Liiton omista tilaisuuksissa ryhdyttiin tarjoamaan vain kasvisruokaa. Marttaliiton tuottamien painotuotteiden määrä laski, kun lehden vuosikerta pieneni neljään numeroon ja osa neuvonnan aineistoista toteutettiin sähköisenä.

Juhlavuoden kampanjalla keräsimme yhdessä Luonnonperintösäätiön kanssa varat Marttametsään. Noin 10 hehtaarin kokoinen luonnonsuojelualue hankittiin pysyvään suojeluun Iitin Kuuksonmäeltä keräyksen päätyttyä.

Kestävää elämäntapaa edistävän neuvonnan tuloksellisuutta arvioimme toteuttamalla Kestävä arki -kyselytutkimuksen Marttojen jäsenistölle sekä tuhannelle henkilölle, jotka eivät ole jäseniä. Kyselyn perusteella martat muun muassa suosivat muita enemmän ympäristömerkittyjä tuotteita ja ovat vahvemmin sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen torjuminen on jokaisen yksilön velvollisuus. Martat myös uskovat, että jokainen voi edistää pienilläkin teoilla kestävää kehitystä. Neuvon-

nan asiakaskyselyssä puolestaan vastaajista 53 % kertoi kurssin lisänneen kiinnostusta ympäristöystävällisempien valintojen tekoon.

Kansainvälisessä toiminnassa tunnustetaan lentomatkailun suuri hiilijalanjälki. Kansainvälinen yhteistyö vaatii kuitenkin välillä paikan päälle matkustamista, jotta kouluttaminen, suora kommunikaatio, viestien välittäminen Suomeen ja hallinnon läpinäkyvä seuraaminen on mahdollista. Jokaisen työmatkan tarpeellisuutta arvioidaan näillä kriteereillä. Kuluneena vuonna Somalimaahan, Sambiaan ja Malawiin tehtiin työtehtävissä yhteensä 7 matkaa. Lisäksi Marttaliitto järjesti omakustanteisen jäsenmatkan kehitysyhteistyökohteeseen Sambiaan. Edellisestä jäsenmatkasta oli kulunut 6 vuotta. Sambiaan matkustaneet 16 marttaa ovat sitoutuneet viestimään alueellisesti ja omilla paikka-

kunnillaan kehitysyhteistyöstä ja Marttaliiton kestävästä arvosta sekä tekemään varainhankintaa kehitysyhteistyöllemme. Matka tuotti innokkaita alueellisia viestinviejiä, ja seuraamme ja tuemme heidän vapaaehtoisuustoimintaansa myös jatkossa. Päätökset seuraavista mahdollisista tutustumismatkoista tehdään aina kokonaistilanne ja ympäristöjalanjälki huomioden.

TALOUDELLINEN VASTUULLISUUS

Marttaliitto toimii osittain julkisella rahoituksella, jota se käyttää ja jakaa edelleen marttapiireille rahoittajan tarkoittamaan toimintaan. Rahoituksen käyttöä seurataan ja rahoittajille raportoidaan tarkasti ja oikea-aikaisesti. Taloussuunnittelussa Marttaliitto ottaa huomioon ja pyrkii ennakoimaan tulevia rahoitusmuutoksia toimintansa turvaamiseksi ja elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

Kansainvälisissä hankkeissa on järjestetty puutarhaneuvonta-, ruoanvalmistus-, ompelu- ja hennakoristelukurssseja, jotka tähtäävät matalasti koulutettujen ja muuten haavoittuvassa asemassa olevien naisten parempaan toimeentuloon ja perheiden taloudelliseen hyvinvointiin.

Marttaliiton hallinnoimien kehitysyhteistyöhankkeiden vastuuhenkilöt allekirjoittavat ai-

KERTTU MALINEN

na Nollatoleranssi korruptiolle -sopimuksen. Kaikilla hankkeen työntekijöillä on selvillä omat vastuunsa ja tiedossa kanavat, joiden kautta mahdollisista epäkohdista voidaan ilmoittaa eteenpäin.

Marttaliiton ja Eduard Polónin säätiön yhteisessä sijoitusstrategiassa otetaan vastuullisuus huomioon monin tavoin. Sijoituksia ei kohdenneta tupakka-, alkoholi-, uhka-

pelii-, aikuisviihde- tai aseteollisuuteen. Sijoitustoiminnan kumppaneilta edellytetään sitoutumista alan sopimukseen (kuten UNPRI) ja hyviin käytäntöihin sekä aktiivisuutta vastuullisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Tavoitteena on, että kasvava osa sijoitetusta varallisuudesta on vastuullisuuden osalta ulkopuolisen tahon arvioimaa.

KOULUTUS

HENKILÖSTÖKOULUTUKSET

Marttaliitto järjesti järjestön toimihenkilöille 14 koulutuskokonaisuutta, joihin kuuluvat koulutus- ja kehittämistilaisuudet sekä valmennukset. Näistä lähi- tai hybriditoteutuksia oli 10 ja etätoteutuksia 4. Osallistujia oli yhteensä 416. Lisäksi Marttaliitto järjesti säännöllisiä kuukausittaisia Teams-tilaisuuksia piirien asiantuntijoille ja toiminnanjohtajille. Valtaosa etäyhteyksin toteutetuista koulutuksista tallennettiin Martta-akatemiaan myöhemmin katsottavaksi.

Erillisrahoituksella toteutettavia koulutuksia marttajärjestön toimihenkilöille järjestettiin yhteensä 4. Niihin osallistui yhteensä 81 henkilöä. Piirien työntekijöille tehtiin osaamiskartointus, jota käytetään jatkossa koulutusten suunnittelun tukena.

OPINTOKESKUS SIVIKSEN TUKEMAT KOULUTUKSET

Opintokeskus Siviksen taloudellisella tuella toteutettiin järjestössä yhteensä 338 koulutusta, joissa oli yhteensä 1 222 opetustuntia. Tilaisuudet tavoittivat yhteensä 4 098 henkilöä.

Opintopisteytettyjä koulutuksia toteutettiin koko järjestössä 18. Niihin sisältyivät marttaopinnot ja piirien toteuttamat koulutukset, ja niissä oli 140 opiskelijaa. Opintosuorituksia kertyi 133, joista 96 vietiin opiskelijan suostumuksella valtakunnalliseen Koski-rekisteriin.

MARTTA-AKATEMIA JA AVOIMET KURSSIT

Martta-akatemia on oppimis- ja koulutus-alusta, joka mahdollistaa kouluttamisen ja opiskelun sekä materiaalien jakamisen koulutusten jälkeen. Martta-akatemian sisältöjä käytti vuoden aikana yhteensä 1 192 rekisteröitynyttä käyttäjää. Vierailijakäyntejä kertyi vuoden aikana 1 7290. Vierailijoille avoimia sisältöjä olivat marttapiirien järjestämien verkkokurssien materiaalit sekä seuraavat avoimet kurssit: Jokaisen oikeudet, Hävikin taklaajat, Marttaperinne, Arki sujuvaksi, Hallitse rahojasi ja Rahat riittää.

Rekisteröityneille käyttäjille Martta-akatemia tarjosi mahdollisuuden suorittaa marttaopintoja ja itseopiskeltavia kursseja, tutustua

vapaaehtoisten materiaaleihin sekä katsoa luento- ja koulutustallenteita sekä koulutuksiin liittyviä materiaaleja. Kaikille avoimia, itse suoritettavia verkkokursseja olivat Arki sujuvaksi, Hallitse rahojasi, Rahat riittää, Hävikin taklaajat, Marttaperinne, Jokaisen oikeudet, Martta pistää tapahtumaan, Vieraslajit tutuksi ja Vieraslajit kotipihassa. Kursseja suoritettiin vuoden aikana 192 rekisteröitynyttä kävijää. Sähköisiä Open Badge -osaamismerkkejä itseopiskeltavista kursseista myönnettiin hakemusten perusteella yhteensä 46.

METSÄ-TEEMAVUODEN AVOIMET VERKKOLUENNOT

Marttaliitto toteutti Metsä-teemavuoden aikana 4 asiantuntijaluennon sarjan. Luennot olivat katsottavissa Marttojen Youtube-kanavalla sekä Martta-akatemiassa, jonne lisättiin myös luentojen materiaalit.

Luentojen aiheet ja katselukerrat olivat:

- Sienestyksen perusteet (612)
- Hyvinvointia metsäluonnosta (227)
- Luonnonyrtit – tunnistaminen ja käyttö (832)
- Metsämarjat (369).

KOULUTUS LUKUINA

MARTTA-AKATEMIAAN
REKISTERÖITYNEITÄ
HENKILÖITÄ

5 182

OPINTOKESKUS SIVIKSEN
TUELLA JÄRJESTETYT
KOULUTUKSET

390

MARTTA-OPINNOT
SUORITTANEITA

64

MARTTAOPINNOT

Marttaopinnot antavat mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen ja lisäävät valmiuksia toimia vapaaehtoisena sekä kehittää yhdistystoimintaa. Opinnot tuovat yhdistystoimintaan Marttojen teemojen mukaista sisältöä ja osaamista. Opinnot toteutetaan yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa ja ne perustuvat opintopisteytettyyn koulutusmalliin. Opinnoista saa merkinnän Koski-opintorekisteriin ja Open Badge -osaamismerkkin. Marttaopintoihin kuuluvia kursseja toteutettiin yhteensä 7:

- Kotivara kuntoon (1 opintopiste)
- Kompostointi (1 op)
- Laatikkoviljely (2 op)
- Naisten oikeuksien edistäminen kehittyvissä maissa (1 op)
- Monimuotoinen kotipiha (5 op)
- Sienestyksen peruskurssi (1 op)
- Kodin kemikaalit (1 op)

Opintosuorituksen sai 87 henkilöä. Yhteensä opintopisteitä suoritettiin 147. Koski-rekisteriin vietiin 76 opintosuoritusta opiskelijan suostumuksella. Nämä luvut on laskettu mukaan koko järjestön tuottamiin opintopisteytettyihin koulutuksiin.

VAIKUTTAMINEN

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen perusta on Marttojen strategiassa. Vaikuttamisella edistetään kotien ja perheiden toimivaa ja kestävää arkea kotimaassa ja kansainvälisesti. Marttaliiton vaikuttamissuunnitelma koostuu eri teemojen vaikuttamissuunnitelmista. Edellisvuonna hyväksytyt metsä- ja ruokavaikuttamisen suunnitelmat saivat rinnalleen kansainvälisen toiminnan ja kehitysyhteistyön sekä rahoitusten vaikuttamissuunnitelmat. Vaikuttamissuunnitelmat linjaavat, mihin asioihin Martat ottavat kantaa, ja mitä tekoja kukin järjestön toimija kyseiseen teemaan liittyen tekee.

Marttajärjestö tekee pitkäjänteistä vaikuttamista lainsäädäntöön ja muuhun päätöksentekoon. Tavoitteena on, että yhteiskunta ohjaa kansalaisia ympäristön, talouden ja terveyden kannalta kestäviin valintoihin.

Marttaliitto on aktiivinen vaikuttaja, joka toimii lukuisissa työryhmissä, sidosryhmissä ja ministeriöiden valmisteluissa sekä antaa lausuntoja ja asiantuntijahaastatteluja medialle. Liitto teki kannanottoja ja mielipidekirjoituksia sekä osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kampanjoihin. Yhteistyötä tehtiin järjestöjen,

julkisen sektorin, median ja yritysten kanssa. Marttaliitto valmistautui vuoden 2025 kunta- ja aluevaaleihin laatimalla tavoitteet ja aloitti vaalivaikuttamisen. Vaalitavoitteena on monimuotoisen lähiluonnon ja luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksien turvaaminen, terveyserojen kaventaminen ruokakasvatuksen keinoin sekä järjestöjen toimintaedellytykset ja kumppanuus.

Vuonna 2024 yhtenä vaikuttamisen painopisteenä oli järjestöjen rahoitus. Osallistuimme muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden selvityshenkilön Mika Pyykön järjestämiin tapahtumiin, annoimme lausuntoja STEA-avustuksia koskeviin linjauksiin ja vastasimme erilaisiin kyselyihin. Esittelimme Arki sujuvaksi -toimintaa SOSTE:n 100 järjestötekoa -kampanjassa. Keväällä ja syksyllä toteutettiin kohdennetun neuvonnan viestintäkampanjat, joissa tuotiin esille rahoituksilla tehtävän työn merkitystä. Olimme mukana huhtikuussa Kansalaisareenan yhteisessä kannanotossa Yli kolmen miljardin arvoinen vapaaehtoistoiminta vaarassa leikkausuhan alla. Kannanotossa vaadittiin vapaaehtois- ja järjestökentän toiminnan edellytysten turvaamista.

KERTTU MALINEN

KUMPPANUUDET JA EDUSTUKSET

Aikakausmedia
Arktiset Aromit ry
Arvoliitto
Eduskunnan kotitalouden tukirengas
Electrolux
Fazer
Fiskars
Gummerus
Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto
Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingin yliopisto, Kotitalous- ja käsityötieteiden laitos
Helsingin yliopisto, SmartDairy-hankkeen ohjausryhmä
Helsingin yliopisto, Helsus co-creation lab
Hyötykasviyhdistys
IFHE International Federation for Home Economics
Ikäinstituutti
Into ry
John Nurmisen säätiö
Kansalaisareena ry
Kirkkohallitus
Kirkkopalvelut/Ruoka-aputoimijoiden verkosto
Kordelinin säätiö/Jaakko Kolmonen rahasto
Kotitalouksien omatoimisen vauration toimikunta (KOVA)

Kotoutumisen ja vastaanottotoiminnan tuen järjestöverkosto
Kuluttajaliitto ry
Kuluttajariitalautakunnan jaosto Lastensuojelun Keskusliitto, LOS-viestintäverkosto
Luontoliitto
Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE)
Maa- ja Kotitalousnaisten Keskus Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Leikkipäiväverkosto
Marthaförbundet (Finlands svenska Marthaförbund)
Mieli ry, Ylivelkaantuneiden mielen terveyden ja vanhemmuuden tukeminen hanke (YLVA)
Moniheli
Motiva
Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
Naisten Valmiusliitto ry
Nordqvist
Novita
Oikeusministeriö, Talousosaamisen neuvottelukunta
Opintotoiminnan Keskusliitto SLVIS ry
Perheet keskiöön! -toiminnan foorumi
Puutarhaliitto
Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy

Reilu kauppa ry
Rikoksettoman elämän tukisäätiön verkostot: VAT-verkosto (Vapautuvien asumisen tuen verkosto), Rikosseuraamusasiakkaan läheistyön verkosto RAILI ja OVA-verkosto (Oppimisvalmennustyön verkosto)
Rikosseuraamuslaitos
S-ryhmä
Sinituote
Sitra
SOSTE ry
Suomalaiset kehitysjärjestöt – FINGO ry
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen 4H-liitto ry
Suomen Sieniseura ry
Suomen UN Women ry
Suomen Vapaa-ajankalastajat
Suomen YK-liitto ry
Sydänliitto
Takuusäätiö
Työ- ja elinkeinoministeriö, Kuluttaja-asiaiden neuvottelukunta
Turvallisuuskomitean järjestöyhteistyöryhmä
Työtehoseura
Valio
Valtioneuvoston kanslia, Kestävän kehityksen toimikunta
Valtiovarainministeriö, Digipaneeli (2024-2026)

Vanhustyön keskusliitto
Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu
Vapepa
Viherympäristöliitto, Viheralan neuvottelukunta
Väestöliitto ry
Väestönsuojelusäätiö
Ympäristökasvatuksen pyöreä pöytä
Ympäristömerkintälautakunta
Ympäristöministeriö, Muovitiokartan yhteistyöverkosto

VIESTINTÄ

Marttojen viestintä tuki strategian mukaisesti kotitalousneuvontaa, järjestötoimintaa ja yhteiskunnallista vaikuttamista. Samalla vahvistettiin vuorovai- kutusta Marttojen, suuren yleisön ja median välillä. Tavoitteena oli vaikuttaa suuren yleisön asenteisiin ja käyttäytymiseen edistämäl- lä kestäviä valintoja. Liitto viesti metsäteema- vuodesta hyödyntäen viestinnän vuosikelloa, joka ohjasi viestintää ja määritteli kuukau- sittaiset teemat toimintakehotteineen. Neu- vonnallisiksi painopisteiksi oli valittu metsän hyvinvointivaikutukset, luonnontuotteet ja jo- kaisen oikeudet. Viestintä oli vahvasti mukana 125-vuotisjuhlavuoden ja Marttametsä-keräyk- sen toteutuksessa. Juhlavuosi alkoi jäsenhan- kinnan kampanjalla, Martan teehetkellä, joka toi lisää jäseniä ja vahvasti järjestöbrändiämme. Viestinnän kehittämisessä keskityttiin näky- vyyden kasvattamiseen sosiaalisessa medias- sa. Käyttöön otettiin uusi sosiaalisen median kanava TikTok. Tavoitteena oli tavoittaa nuo- rempia kohderyhmiä ja lisätä Marttojen tun- nettuutta heidän keskuudessaan. Sisältömmme näkyivät sosiaalisen median kanavilla yli 10 miljoonaa kertaa.

Siirryimme yhä vahvemmin videomuotoi- seen viestintään ja kaksinkertaistimme oman videotuotantomme. Konseptoimme kaksi uutta videotyyppiä somekanavillemme, jois- ta toisen tuotantoon otimme mukaan kaikki asiantuntijamme. Tämä toi asiantuntijoidem- me kasvot ja osaamisen entistä vahvemmin osaksi Marttojen viestintää, mikä on ollut pit- kän aikavälin tavoitteemme.

Aloitimme myös marttalähettiläskokeilun, jonka tavoitteena oli tuoda jäsenten ääntä esiin Marttojen somekanavilla. Ensimmäiseen kokeiluun osallistui yksi vapaaehtoismartta.

Martat.fi-sivustolla uudistettiin reseptihaku, mikä paransi sivuston käytettävyyttä ja hel- potti käyttäjiä löytämään haluamansa sisäl- löt. Somekanavien seuraajien ja sitoutunei- den määrä kasvoi lähes kaikissa kanavissa, ja mediassa Marttojen näkyvyys säilyi vahvana. Sisäisenä projektina aloitimme ruoka-asian- tuntijaviestinnän kehittämisprojektin, jonka tavoitteena on saada Marttojen ruokaneuvon- nan mukaisia teemoja esille mediassa. Aloi- timme myös uuden yleisen Marttailu-uutis- kirjeen, jonka voi tilata kuka tahansa tee- moistamme kiinnostunut.

Järjestimme useita viestinnän koulutuksia työntekijöille ja jäsenistölle. Asiantuntijamme osallistuivat mediavalmennukseen, ja päivi- timme mediassa esiintymisen ohjeistusta. Kehitimme viestinnän työkaluja ottamal- la käyttöön kuvanmuokkaustyökalu Canvan Pro-version liitossa ja piireissä. Canva Prota käyttämällä liiton ja piirien asiantuntijat voi- vat itse tuottaa visuaalisesti näyttäviä materi- aaleja.

Viestintäkanavista nettisivuilla oli 10,2 mil- joonaa katselua. Somekanavilla oli 262 000 seuraajaa (kasvua 14 %). Mediaosumia oli 7 661, joista 3 643 painetussa ja 4 018 verkko- mediassa. 522 osumista oli valtakunnallisissa medioissa.

MEDIATIEDOTTEET

9.1. Martat kutsuvat teelle 125-vuotisjuhlavuonnaan
11.1. Martat ja Suomen Va- paa-ajankalastajat kannustavat kaikkia kalastamaan
16.1. Outdoor Siskoilta yli 23 000 euron lahjoitus Marttametsään
23.1. Uusi ilmiöihin tarttuva ja viikoittain päivittyvä Marttojen verkkolehti aloittaa
2.4. Koko kansan Martat täyttää 125 vuotta: Suzanne Innes-Stubb juhlavuoden suojelijaksi
16.4. Martat kutsuu Kansanlaulu- messuun Tampereen tuomiokirk- koon sunnuntaina 21.4.
16.4. Oulunsuun Martat palki- taan Marttojen 125-vuotisjuhla- gaalassa
16.4. Wirmon Martat Mynämäel- tä palkitaan Marttojen 125-vuoti- sjuhlagaalassa
16.4. Reija Setälä Pirkanmaan kansainvälisistä Martoista palki- taan Marttojen 125-vuotisjuhla- gaalassa
16.4. Kirsi Peltola Hollolasta ja Hilppa Siukola Hämeenlinnasta palkitaan Marttojen 125-vuotis- juhlagaalassa
16.4. Leena Juntunen Sonkajär- veltä ja Sirkku Muilu Iisalmesta palkitaan Marttojen 125-vuotis- juhlagaalassa

16.4. Päivi Leinonen Kesälahden Martoista palkitaan Marttojen 125-vuotisjuhlagaalassa
16.4. Pirjo Kunnari Äänekoskelta palkitaan Marttojen 125-vuotis- juhlagaalassa
16.4. Teija Suomalainen Haminas- ta palkitaan Marttojen 125-vuoti- sjuhlagaalassa
16.4. Rauni Partanen Kilpisjärvel- tä palkitaan Marttojen 125-vuoti- sjuhlagaalassa
16.4. Pääkaupunkilaisia marttoja ja marttayhdistys palkitaan Mart- tojen 125-vuotisjuhlagaalassa
21.4. Marttaliiton vuosikokous järjestettiin Tampereella – Ko- kouksessa tehtiin henkilövalintoja ja vaadittiin monimuotoisen lähi- luonnon turvaamista
21.4. Martat vaativat monimuo- toisen lähiluonnon ja luonnon vir- kistyskäyttömahdollisuuksien tur- vaamista
18.6. Martat SuomiAreenalla: Metsät hyvinvointimme perusta- na -keskustelutilaisuus 26.6.
2.7. Kesän sesonkikasvikset tuo- vat makua, terveyttä ja kestävyyt- tä ruokavalioon
13.8. Lauantaina 24.8. kisailaan Mahtava marttaralli
26.8. Marttojen sienipäivä 31.8. ja sieniviikot: keltavahvero loistaa vuoden sienenä
3.9. Marttojen ja Fiskarsin yhteis- juhlagaalassa

työnä syntyi Pannukoulu
18.9. Rahatarina-peli auttaa ym- märtämään omaa rahasuhdetta
21.10. Marttaliiton uusi talous- ja hallintojohtaja on KTM, FM Pasi Mäkelä
10.12. Uusi Maukas arki kuuluu kaikille -reseptivihko julkaistu

KANNANOTOT, MIELIPIDEKIRJOI- TUKSET, LAUSUNNOT

31.1. Kannanotto: Kansalaisjär- jestöt vetoavat: UNRWA:n rahoi- tusta on jatkettava
7.2. Lähes 30 järjestöä vetoaa: Suomen tulee äänestää EU:n yri- tysvastuudirektiivin puolesta
27.2. Kansalaisaloite: Kunnille velvollisuus järjestää digitukea julkisena palveluna
11.4. Viisi muistutusta kehysrii- hen alla
12.4. Yli kolmen miljardin arvoi- nen vapaaehtoistoiminta vaaras- sa leikkausuhan alla
21.4. Vuosikokouskannanotto: Martat vaativat monimuotoisen lähiluonnon ja luonnon virkistys- käytön turvaamista
27.4. Mielipidekirjoitus: Arjen taidot lisäävät ruokaturvaa (Tu- run sanomat, ESS, Lapin Kansa, Kaleva)

28.5. SOSTE:lle vastaus kyselyyn Järjestöjen hyvinvointivaikutuk- set näkyväksi
30.5. Vetoamus EU:n ennallista- misasetuksen pelastamiseksi
12.6. Yli 60 kansalaisjärjestöä ve- toaa hallitukseen: Älkää lakkaut- tako VGG-tukea
26.6. Kannanotto: Suuret kulu- tusluotot ja pitkät laina-ajat aja- vat kotitalouksia syvälle velkaku- rimukseen
7.8. Lausunto vanhojen metsien kriteereistä Suomessa
26.8. Kannanotto: Leikkaukset järjestöiltä heikentävät sekä hy- vinvointia että valtiontaloutta
9.9. Lausunto luonnoksesta Yh- teiskunnan turvallisuusstrategiak- si (YTS2024)
24.9. Kannanotto: Hallituksen budjettiesitys uhkaa lisätä merkit- tävästi lapsiperheköyhyyttä
10.10. Mielipidekirjoitus: Perhei- tä pitää tukea lasten ruokakasva- tuksessa (HS)
10.10. Lausunto hallituksen ta- sa-arvo-ohjelmasta
5.11. Peking +30-kansalaisjärjes- töraportti: Tyttöjen mielenterve- ys on romahtanut ja väkivaltako- kemukset läheneet nousuun
14.11. Mielipidekirjoitus: Miten sinun alueellasi sujuu arki? (Tu- run Sanomat)
26.11. Martat ja WWF Suomi roh-

kaisevat metsänomistajia luopu- maan avohakkuista
20.11. Kannanotto: Oppiminen on ilo ja oikeus
26.11. Kannanotto WWF:n kans- sa jatkuvan kasvatuksen puolesta

TILAISUUDET JA KAMPANJAT

Marttaliitto osallistui asiantun- tijana, järjestäjänä tai yhteistyö- kumppanina seuraaviin tilaisuuksii- siin ja kampanjoihin:
25.1. Puheenvuoro arjen taitojen merkityksestä, NAL jälkihuollon työntekijät
20.3. Ruokaturvattomuus Suo- messa – onko kaikilla varaa syödä hyvin? -webinaari, ETS-seura
8.–14.4. STEA-rahoitusten kevään viestintäkampanjaviikko
10.4. Oma talous ja hyvinvointi -tapahtuma
17.4. Eduskunnan vegepäivä
23.4. Talousosaamisen toimija- verkosto, neuvontatyön arviointi ja vaikutukset -esitys
24.4. Just Food -hankkeen Poli- tiikkadialogi
21.5. Ukrainalaisen asiantuntija- ryhmän vierailu Marttaliitossa
2.6. Vankimessut Helsingissä Dal- lapénpuistossa

26.6. SuomiAreenan Metsä hyvinvointimme perustana -keskustelu
7.8. URF Uuden rakentamisen Festivaali Keravalla
27.9. Vauvan päivän päätapahtuma
27.9. Hyvin sanottu: Miksi tekisin vapaaehtoistyötä? – Järjestöt sivistysvaltion ytimessä
23.–28.9.2024 IFHE 2024 Congress Galwayssa
25.9. SDG Flag Day
4.10. VNTEAS-hankkeen Paikallinen kansalaistoiminta ja yhteiskunnan resilienssi -politiikkasuositusten yhteistyöstön työpaja
4.–9.11. STEA-rahoitusten syksyn viestintäkampanjaviikko
8.11. Asumisen, talouden ja sosiaalisten suhteiden merkitys nuorten hyvinvoinnille -webinaari, yhteistyössä NAL ja Takuusäätiö
9.11. Luento 72h-kouluttajien koulutuspäivässä
12.11. Ruokahuollon ja arjen taitojen teemawebinaari, yhteistyössä Marttaliitto ja Rikosseuraamuslaitos
14.11. Ruoka-apu tukena kohditi maukasta ja hyvinvoivaa arkea -webinaari, yhteistyössä Takuusäätiö ja Kirkkopalvelut/Ruoka-apu.fi

TUTKIMUKSIA

Toimintavuoden aikana tehtiin kaksi tutkimusta kuluttajien näkemyksistä:

YouGovin kuluttajakyselyssä Näkemykset suomalaisista vaikuttajaorganisaatioista tarkasteltiin Marttaliiton toimintaa ja siihen liittyviä mielikuvia erityisesti tunnettuuden, näkyvyyden, uskottavuuden ja vaikuttavuuden näkökulmista. Tutkimuksessa oli mukana 12 vaikuttajajärjestöä. Marttojen vahvuudeksi nousi tunnettuus, sillä 55 % vastaajista ilmoitti tuntevansa Martat ainakin jossain määrin. Sukupuolten välillä oli merkittäviä eroja arvioissa kaikilla tutkimuksen osa-alueilla. Kaikkien 12 järjestön joukossa Marttaliitto sijoittui 4:nneksi ja paransi 12 tutkitun organisaation joukossa eniten arvioitaan edellisvuodesta kokonaistasolla, eli 5 tutkitun tekijän keskiarvossa.

Liiton someseuraajien käsityksiä ja toiveita tutkittiin somekyselyssä, johon osallistui 834 vastaajaa. 87 % vastaajista piti sosiaalisen median sisältöjä kiinnostavina ja 86 % vastaajista kertoi sisältöjen ilahduttavan. 80 % kertoi oppivansa uutta somesiältöjen avulla ja 73 % kertoi sisältöjen herättäneen kiinnostuksen kestävien valintojen tekemiseen. 78 % vastaajista on kokeillut somen kautta saatuja vinkkejä arjessaan. Sosiaalisen median perusteella moni on harkinnut jäsenyyttä ja osallistumista Marttojen kursseille, tapahtumaan tai kampanjaan.

MARTAT-LEHTI

Martat-lehti on järjestön jäsenlehti, joka on ilmestynyt vuodesta 1903 alkaen, aluksi nimellä Emäntälehti. Painetun lehden rinnalla alettiin tammikuussa julkaista Martat-verkkolehteä. Verkkolehden konsepti kehitettiin vuonna 2023 työpajoissa yhdessä Aller Ideas -toimiston kanssa. Samalla uudistettiin painetun lehden konsepti.

Painettu lehti ilmestyi 4 kertaa, sivumäärä oli 76. Lehden levikki oli 33 718 (LT 2024).

Verkkolehdessä julkaistiin uusia juttuja lähes viikoittain, poikkeuksena loma-ajat ja painetun lehden taittoviikot. Yhteensä verkkolehdessä ilmestyi 150 juttua. Katseluja verkkolehdessä oli yhteensä 75 451.

Verkkolehden sisällöt jaettiin 5 aihealueeseen: Puheenvuorot, Sesonki, Marttailu, Inspiraatio ja Metsä. Puheenvuorot vastasivat entisiä blogikirjoituksia, joita tekivät sekä järjestön työntekijät että yhteistyökumppanit. Marttailu-sivuilla julkaistiin juttuja yhdistysten tapahtumista enemmän ja nopeammalla aikataululla, kuin mikä paperilehdessä oli mahdollista. Esimerkiksi Juhlat metsässä -tapahtumasta ja Mahtavasta Marttarallista julkaistiin aineistoa pian tapahtuman jälkeen. Metsä-sivuilla julkaistiin Metsämartta-sarjaa, jossa martat kertoivat, mitä metsä heille merkitsee ja antoivat metsäaiheisia vinkkejä ja toimintaideoita lukijoille. Valtaosa paperisen lehden jutuista julkaistiin myös verkkolehdessä.

Painetun lehden sisältö jaettiin kolmeen osaan: Sesonki, Inspiraatio ja Marttailu. Perinteisten ruoka-

puutarha-, käsityö- ja yhdistysjuttujen rinnalle tuli uusia juttutyppejä, kuten Ruukussa & maljakossa, Minun astiakaappini, Kohtaaminen ja Kuvamuisto. Kirjailija Anni Kytömäki käsitteli kolumneissaan metsään liittyviä aiheita. Jokaisessa numerossa oli marttojen historiaan liittyvä artikkeli sekä tietokilpailu Marttavisa. Tampereen juhlaviihkonloppu sai näkyvyyttä numerossa 2. Marttametsä-keräykseen innostettiin sivun kokeisilla ilmoituksilla jokaisessa numerossa. Lukijalahjoina lehden välissä jaettiin juliste suomalaisista luonnonmarjoista (numero 1), tarra-arkki marttalogolla (2), Marttalauluja-vihko (3) ja postikorttisarja lehdessä ilmestyneistä Katso lähelle -valokuvista (4). Painetun lehden kansikuvissa näkyivät sekä metsäteema että juhlavuosi. Järjestön työntekijöitä kuvattiin metsäympäristössä, yllään järjestön perinteiset ruutumekot. Sisäsivuilla he kertoivat omasta suhteestaan metsäluontoon.

Paperilehti painettiin kirjapaino PunaMustassa ja verkkolehden teknisestä toteutuksesta vastasi Valu Digital Oy.

VIESTINTÄ LUKUINA	2023	2024
Mediaosumat	1 735	7 661
Martat.fi-sivun käyttäjiä	3 483 412	3659850
Martat.fi-sivun katseluita	9 191 678	10,2 miljoonaa
Yleisö somessa (Marttaliitto)	233 789	262 000

SOME	2023	2024
Facebook sivutykkäykset	102 730	103 454
X-seuraajat	11 100	10400
Instagram-seuraajat	110 107	136 447
YouTube MartatTV-seuraajat	4 489	5053
TikTok-seuraajat		4900
Linkedin-seuraajat	1776	2333

MARTAT-SOVELLUS

Martat-sovelluksen kehitystyötä hidasti toimitajan vaihtuminen 2 kertaa vuoden aikana. Tästä huolimatta sovellukseen tuotiin uudistuksia, kuten kokkaustila näytölle, haun uudistus ja juhla-sesonkien hallintatyökalu.

Sisällöntuotantoa jatkettiin säännöllisenä. Lisäksi sovellukseen rakennettiin uusia juhla-sesonkeja, joihin koottiin kyseiseen juhlaan liittyvät marttavinkit.

Marraskuussa sovelluksen kannattavuutta arviointiin, ja säästötoimenpiteenä Marttaliiton hallitus päätti lakkauttaa sovelluksen. Sovellus suljettiin vuoden 2024 lopussa.

ASIAKKUUDENHALLINTAJÄRJESTELMÄ

Asiakkuudenhallintajärjestelmässä hallinnoidaan jäsen- ja yhdistystietoja, lehden tilaajien ja sovelluksen käyttäjien tietoja sekä tapahtumien ilmoittautumiseen liittyviä tietoja. Vuoden aikana toteutettiin kaksi isoa kehityskokonaisuutta: sähköpostilaskun käyttöönotto ja valmistautuminen vuonna 2025 toteuttavaan varsinaisen jäsenen jäsenmaksun korotukseen.

Vuoden aikana järjestelmän käyttöä kehitettiin ja esimerkiksi viestiautomaatioita laajennettiin. Muun muassa varojenjaon kokonaisuutta kehitettiin aiempaa automatisoidummaksi sekä otettiin käyttöön uusi jäsenlaskutuksen asiakaspolku.

Lisäksi otettiin käyttöön Own Back up -varmuuskopiointijärjestelmä.

Yhdistysten tiedot julkaistiin verkkosivuilla ja sovelluksessa asiakkuudenhallintajärjestelmän kautta. Yhdistykset pystyivät itse päivittämään ja katsomaan tietojaan Marttarekisterissä.

VUODEN 2024 MITTARIT JA NIIDEN TOTEUMA

Marttaliiton toimintaa ja strategian toteutumista mitataan strategiamittareilla. Vuoden 2024 toiminnalle oli määritelty ydinmittarit. Lisäksi järjestöllä on toimintokohtaisia mittareita. Eril-lisavustuksilla on niihin erikseen kirjatut määräliset ja laadulliset tavoitteensa, joita seurataan ja raportoidaan.

Vuoden 2023 ydinmittarit:

JÄRJESTÖTOIMINNAN MITTARIT

Tyytyväiset ja motivoituneet jäsenet. Tavoitetaso: Jäsenkyselyssä marttatoimintaa suosittelevien määrä kasvaa. Toteuma 76 % jäsenkyselyyn vastanneista suosittelee marttatoimintaa (2022). Vuonna 2024 ei toteutettu jäsenkyselyä, sillä vuonna 2023 tehtiin laaja Menestyksen avaimet –muutosprosessiin liittyvä jäsenkysely.

Yhdistysten toiminta on innostavaa ja kiinnostavaa. Siihen halutaan tulla mukaan ja siinä halutaan pysyä mukana. Tavoitetaso: Jäsenkyselyssä jäsenet kokevat toiminnan innostavana ja kiinnostavana 4/5. Toteuma 4,1/5 (2022). Vuonna 2024 ei toteutettu jäsenkyselyä, sillä vuonna 2023 tehtiin laaja Menestyksen avaimet –muutosprosessiin liittyvä jäsenkysely.

Liittyneiden määrä palaa vähintään vuoden 2018 tasolle. Eronneiden määrä pysyy vuotta 2019 alemmalla tasolla. Toteuma: Toteutui osittain. Liittyneitä oli 149 enemmän kuin vuonna 2018. Jäsenyyksiä päättyi 420 enemmän kuin vuonna 2019.

Jäsenten keski-ikä laskee 3–5 vuotta seuraavan 5 vuoden aikana. Tavoitetaso: Jäsenten keski-ikä on vuonna 2027 korkeintaan 61 vuotta. Uudet jäsenet ovat nuorempia. Toteuma. Toteutui osittain. Jäsenten keskimääräinen ikä ei kääntynyt laskuun. Uusien jäsenten keski-ikä on 49,9 vuotta, mikä on 15 vuotta jäsenten keski-ikää matalampi ja 3,5 vuotta edellisvuotta vähemmän.

Yhdistysten hallinnon helpottaminen ja sujuvoittaminen. Tavoitetaso: Yhdistys-

kyselyyn vastanneet yhdistykset kokevat hallinnon helppona ja sujuvana. Puheenjohtajakoulutuksen yleisarvosana ja muu palaute. Toteuma: 54 % kokee yhdistyksen hallinnon hoitamisen erittäin tai melko hel-poksi ja sujuvaksi. 12 %:lle se on erittäin tai melko vaikeaa. Puheenjohtajakoulutuksen palautteiden yleisarvosana oli 4,6/5.

NEUVONNAN MITTARIT

Läsnäneuvontaan ja digitaaliseen neuvontaan osallistuvien määrä
Tavoitetaso: 150 000. Toteuma: 107 885 lähi- ja etäneuvonta (yksilö-, ryhmä- ja joukkoneuvonta).

Ilahtuminen

Osallistujapalaute: Tilaisuus ilahdutti ja virkisti minua. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,7.

Täydentävä asiakaskysely: Tilaisuus ilahdutti ja virkisti 92 %.

Positiivinen asiakaskokemus

Osallistujapalaute: Koin, että toiminnassa kaikkia kohdeltiin reilusti. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,84

Täydentävä asiakaskysely: toiminnassa kohdellaan kaikkia reilusti 94 %

Osallistujapalaute: Suositteaisin toimintaa muille. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,81

Täydentävä asiakaskysely 95 % suosittelee muille.

Osallistujapalaute: Arvosana toiminnasta. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,65

Täydentävä asiakaskysely: 95 % kokonaisarvosana hyvä tai erinomainen

Täydentävä asiakaskysely: voisi osallistua uudelleen 94 %

Uteliaisuuden herääminen kestäviä valintoja kohtaan

Osallistujapalaute: Tilaisuus lisäsi kiinnostustani kestävämpien valintojen te-koon arjessa. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,03

Täydentävä asiakaskysely: kurssi on lisännyt kiinnostusta ympäristöystävällisempien valintojen tekoon 53 %

Tietojen ja taitojen saaminen kestävään ja toimivaan arkeen

Osallistujapalaute: Opin uusia asioita. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,38

Täydentävä asiakaskysely: Opin uusia asioita ja osaamiseni kasvoi 88 %.

Osallistujapalaute: Toiminta oli minulle hyödyllistä. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,56

Täydentävä asiakaskysely: Kurssin sisältö oli hyödyllinen 89 %.

Osallistujapalaute: Aion kokeilla tilaisuudessa oppimaani omassa arjessa. Tavoitetaso 3,75/5. Toteutuma 4,49

Täydentävä asiakaskysely: materiaaleilla ja ohjeilla on käyttöä tilaisuuden jälkeen 85 %

Täydentävä asiakaskysely: kurssi vaikuttanut 46 % vastaajan/perheen ruokatottumuksiin. 48 % terveellisten valintojen tekemiseen. 41 % ympäristöystävällisempien valintojen tekemiseen. 39 % taloudellisten valintojen tekemiseen.

VIESTINNÄN MITTARIT

Marttojen viestintäkanavien seuraaja- ja lataajamäärät. Tavoitetaso: Seuraajien ja lataajien määrät jatkavat kasvuaan ja sisältöihimme sitoudutaan aiempaa enemmän. Toteuma: Kaikkien kanavien seuraaja- ja katselumäärät kasvoivat.

Marttaliiton sijoitukset paranevat YouGovin Vaikuttajaorganisaatiot -kuluttajakyselyssä. Toteuma: Marttaliiton tunnettavuus parani vuoden 2024 kyselyssä.

VAIKUTTAMISEN MITTARIT

Vaikuttamisuunnitelman toteutuminen. Itsearviointi. Toteuma: Vaikuttamista tehtiin vaikuttamissuunnitelmien mukaisesti ja strategialähtöisesti.

TALOUDEN JA HALLINNON MITTARIT

Työhyvinvointi: Tavoitetaso: Työhyvinvointikyselyn tulokset. Toteuma: Työvire oli helmikuun kyselyssä 3,9 ja lokakuussa 4,1 (asteikko 1–5) eli hyvä tai erinomainen. Laajan henkilöstökyselyn tuloksia käsiteltiin koko työyhteisössä ja tiimeissä, jotta työhyvinvointi parantuisi entisestään.

MARTTALIITON JA EDUARD POLÓNIN SÄÄTIÖN TALOUSARVIOT JA TILINPÄÄTÖKSET

Tavoitetaso: Talousarvion mukainen tulos.

Marttaliitto:	Tavoitetulos 0 €	Toteutuma + 159 865 €
Eduard Polónin säätiö:	Tavoitetulos -360 000 €	Toteutuma -464 195 €

Sijoitustuottojen määrä

Tavoitetaso: Talousarvion mukainen tavoite

Marttaliitto:	Tavoitetulos +1 308 223 €	Toteutuma +1 290 599 €
Eduard Polónin säätiö:	Tavoitetulos +720 000 €	Toteutuma +553 890 €

OMATOIMISEN VARAINHANKINNAN MÄÄRÄ

Tavoitetaso: Keräystuottojen ja oman varainhankinnan tulos kasvaa

Tulokset kulujen jälkeen:	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vertailu
Ulkomaan keräys	14 142 €	20 235 €	+ 6 093 €
Kotimaan keräys	349 €	99 €	- 448 €
Tukimaksut	2 628 €	13 301 €	+ 10 673 €
	(kotim. kohde)	(ulkom. kohde)	

HALLINTO

Marttaliiton varsinainen kokous pidettiin 21.4. Tampere-talossa, Tampereella.

Marttaliiton hallitukseen kuuluivat 21.4. saakka Sirpa Pietikäinen (puheenjohtaja), Ulla Parviainen (varapuheenjohtaja), Taina Raiski (varapuheenjohtaja), Sonja Haapakoski, Marika Hurskainen, Aila Naalisvaara, Katja Rippstein, Tiia Ojala ja Emilia Särkiniemi.

Henkilövalintojen jälkeen hallituksessa toimivat 21.4. alkaen Sirpa Pietikäinen (puheenjohtaja), Ulla Parviainen (varapuheenjohtaja), Taina Raiski (varapuheenjohtaja), Sonja Haapakoski, Marika Hurskainen, Marianne Anttila, Tiia Ojala, Katja Rippstein ja Emilia Särkiniemi. Hallitus piti tilikauden aikana 5 kokousta. Pääsihteerinä toimi tilikauden ajan Marianne Heikkilä.

Tilintarkastajat olivat KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Kirsi Aromäki sekä Sanna Riihentupa, KHT. Varatilintarkastajina toimivat Jaana Inki, KHT ja Jyri Salojuuri, KHT.

HENKILÖSTÖ

Marttaliiton henkilöstömäärä oli 1.1.2024 yhteensä 33 henkilöä. Vuoden lopussa 31.12.2024 luku oli yhteensä 34 henkilöä. Vuoden aikana yhteensä 44 eri henkilöä oli työ- tai harjoittelusuhteessa Marttaliittoon. Eläkkeelle ei jäänyt yhtään henkilöä. Henkilöstöstä 15 oli määräaikaisessa ja 29 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Aho Piia asiantuntija, Arki sujuvaksi -toiminta 31.12. saakka
Anttonen Anna asiantuntija, Luontokoti hanke
Halkivaha Sanni tapahtumatuottaja-harjoittelija 1.2.–30.4.
Hautsalo Laura harjoittelija/neuvonta 12.8.–13.9.
Heikkilä Marianne pääsihteer
Holmroos Heidi johtava asiantuntija, ympäristö ja ilmasto
Ibrahim Asmaa harjoittelija/järjestö 9.12.2024–28.2.2025
Ikonen Tiina johtava asiantuntija, kotipuutarha
Jerkku Teija neuvonnan johtaja
Jylhä Joonas viestintäpäällikkö 14.8. saakka, opintovapaalla.
Jääskeläinen Annika asiantuntija, kotipuutarha 31.5. saakka

Kaipainen Päivi asiantuntija, Lapsiperheiden arjen tukeminen 31.7. saakka
Karonen Taru kehittämispäällikkö, ruoka 30.4. saakka, asiantuntija, Lapsiperheiden arjen tukeminen 1.8. alkaen
Kilpinen-Mangström Victoria taloushallinnon asiantuntija, perhevapaalla 19.4. alkaen
Kokkonen Helena toimituspäällikkö
Korolainen Ida harjoittelija/viestintä 1.2.–30.4.
Koski Susanna controller
Kuittinen Katja graafinen suunnittelija
Kuusisto Henni viestintäpäällikkö 31.8. saakka, viestintäjohtaja 1.9. alkaen
Känsälä Päivi asiantuntija, Arki sujuvaksi -toiminta
Laine Emilia asiantuntija, kansalaistoiminta
Lindqvist Terhi johtava asiantuntija, kansainvälinen yhteistyö ja vaikuttaminen
Luukkonen Hanna toimistosihteer
1.4. alkaen
Moorhouse Teresa graafinen suunnittelija
Mäkelä Pasi talous- ja hallintojohtaja 28.11. alkaen
Mäntylä Helena harjoittelija/neuvonta 7.2.–14.6.
Neffling Saila toimistosihteer
31.3. saakka, taloushallinnon asiantuntija 1.4. alkaen
Palosuo Anna-Maija asiantuntija, asiakkuuksien hallinta
Pellikka Katri asiantuntija, Kestävät talouspolut -hanke

Petrell Reijo hallinto- ja talousjohtaja 31.12.2024 saakka
Rantapusa Marjo johtava asiantuntija, ruoka ja ravitsemus 1.3. alkaen
Pölhö Elli asiantuntija, Kestävät talouspolut -hanke 28.2. saakka
Ruokonen Irina kirjanpitoapäällikkö
Rytteri Tuire harjoittelija/järjestö 9.12.2024–16.2.2025
Salo Satu järjestösihteer
Salovaara Reija kansalaistoiminnan ja viestinnän johtaja 31.8. saakka, kansalaistoiminnan johtaja 1.9. alkaen
Silander Niina asiantuntija, neuvonnan sisällöntuotanto, johtava asiantuntija, ruoka ja ravitsemus 1.11. alkaen
Silanen Katariina asiantuntija, Lapsiperheiden arjen tukeminen, perhevapaalla
Suhonen Jeni hallintopäällikkö 31.12.2024 saakka
Tikkanen Anna, harjoittelija/neuvonta 1.3.–12.4.
Totro Elli, harjoittelija/neuvonta 2.9.–31.12.
Tuovinen Emmi johtava asiantuntija, ruoka ja ravitsemus 23.10. saakka
Uitto Maria asiantuntija, Vilppuvapaaehtoistoiminta
Ylitalo Irmeli asiantuntija, koulutuspalvelut

TYÖNANTAJAKUVAN KEHITTÄMINEN

Marttaliiton edellisvuonna uudistettua rekrytointiprosessia toteutettiin ja päivitettiin kokemusten perusteella Lyyti-järjestelmässä. Verkkosivuilla pidettiin esillä sisältöä Mar-toista työnantajana ja rekrytointiprosesseissa korostettiin liiton viestiä työnantajana:

- Marttaliitto on vastuullinen, perhe myönteinen ja erilaiset elämäntilanteet huomioon ottava työnantaja, jossa henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti. Toimintaa suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa ja työt organisoidaan niin, että koko järjestölle sekä yksittäiselle työntekijälle asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa.
- Marttaliitto on arvostettu työpaikka, jossa halutaan työskennellä merkityksellisten asioiden parissa yhdessä ja yhteistyössä muiden osaavien työntekijöiden kanssa.
- Lisäksi kehitettiin sisäisiä HR-prosesseja:
- Muokattiin työsuhteen eri vaiheiden hallinnointia yhä selkeämmäksi.
- Käytiin kehityskeskustelut päivitetyn prosessin mukaisina.

TYÖHYVINVOINTI

Henkilöstö tottui koronavuosina runsaaseen etätyöskentelyyn, ja käytäntö on jäänyt pysyväksi. Huolehdimme kohtaamisen mahdollisuuksista pitämällä säännöllisesti henkilöstöpalavereja, tiimipalavereita ja erilaisia tapaamisia, joihin osallistutaan paikan päällä.

Marttaliitossa tuetaan työntekijöiden erilaisia elämäntilanteita muun muassa työaikajoustoin ja mahdollisuudella monipaikaiseen työntekoon. Etätyömahdollisuuksia tuetaan jatkossakin. Muutamat toimihenkilöt käyttivät mahdollisuutta työajan lyhennykseen oman elämäntilanteensa ja tarpeidensa mukaan.

TYÖHYVINVOINNIN TOIMENPITEITÄ

- Poikkeuksellisen joustavaa etätyömahdollisuutta on jatkettu koronavuosien jälkeen.
- Työyhteisön kehittämissuunnitelmaa päivitettiin ja siihen kirjattuja asioita seurattiin yhteistoimintaedustajan ja hallintopäällikön yhteistyöllä. Se toimii runkona kaikille työyhteisön kehittämiseen tähtääville toimille.
- Johtoryhmän ja työsuojelutoimikunnan välisiä keskusteluja pidettiin säännöllisesti.
- Teetettiin laaja henkilöstökysely (Ilmarinen: Työyhteisöviire).
- Kyselyn tulosten pohjalta nostettiin esille henkilöstön konkreettisia kehittämistoiveita, joita käsiteltiin henkilöstön, työsuojelutoimikunnan ja johtoryhmän kanssa arvioiden niiden toteuttamismahdollisuudet.
- Lisäksi tuloksia käsiteltiin tiimikohtaisesti hyödyntäen tarvittaessa myös Terveystalon palveluja.
- Virkistyspäivät 22.5. Nuukio ja 8.10. Karjaa.
- Pikujoulut 27.11.
- Työntekijät saivat joulumuistamisena museokortin vuodelle 2025 ja yhden ylimääräisen vapaapäivän.

TALOUS

MARTTALIITTO

Tilikauden tulos oli +159 864,95 euroa ylijäämäinen (-685 593,82 euroa 2023). Talousarvion mukainen tulostavoite oli 0 euroa. Varsinaisen toiminnan tulos oli selvästi talousarviota ja edellisen vuoden tulosta parempi, ja pääosin eri toimintojen kustannukset alittivat suunnitellun. Varainhankinta ja jäsenmaksutuotot jäivät hieman budjetoidusta. Sijoitustoiminnan tulos ylitti suunnitellun, sillä aiempaa paremman markkinatilanteen vuoksi tuotot olivat ennakoitua suuremmat ja tilinpäätökseen kirjattavat sijoitusomaisuu- den arvonalennukset edellisvuosia pienem- mät.

Varainhankinnan tulos kulujen jälkeen oli +640 121 euroa (+659 548 euroa 2023). Varain- hankintaan sisältyivät jäsenmaksut ja tuote- myynti. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli +1 290 599 euroa (309 442 euroa 2022). Marttaliitto sai Opetushallitukselta yleis- avustusta järjestön kotitalousneuvontaan 772 000 euroa. Siitä myönnettiin Marttaliitol- le 293 000 euroa ja marttapiireille yhteensä 479 000 euroa.

Eduard Polónin säätiö myönsi Marttaliitol- le yhteensä 930 000 euron avustuksen koti- talousneuvonnan ja sen toimintaedellytysten tukemiseen sekä tietojärjestelmien ja viestin- nän ylläpitoon ja kehittämiseen.

EDUARD POLÓNIN SÄÄTIÖ

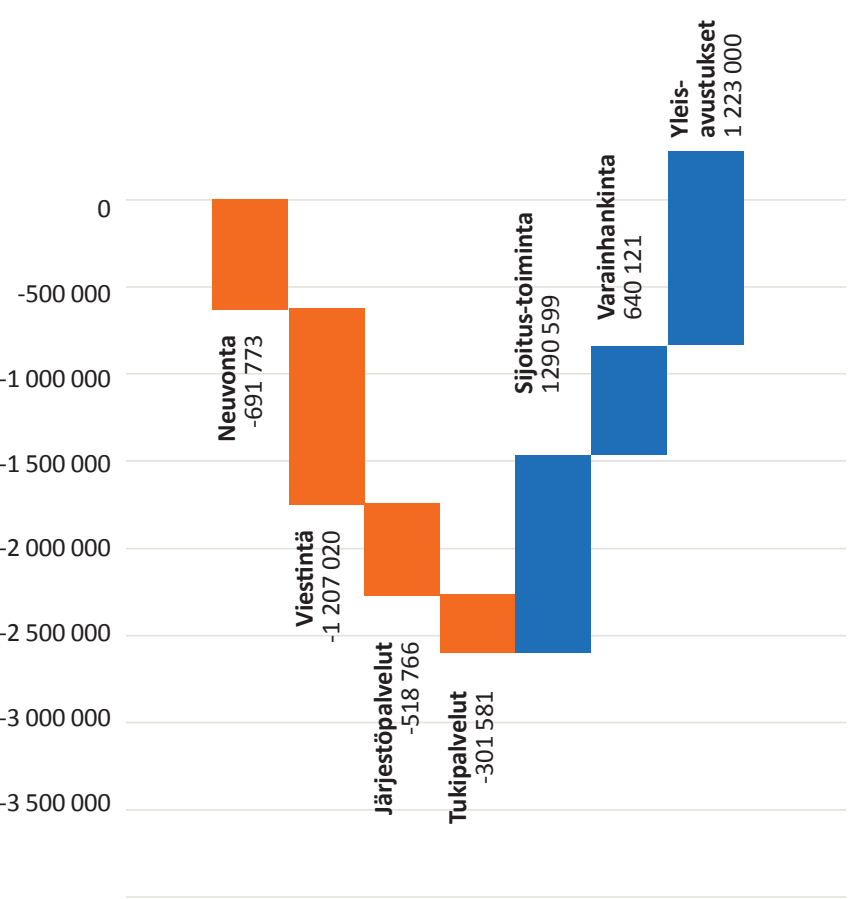
Säätiön perustana on Marttaliiton vuonna 1928 Eduard Polónilta saama lahjoitus. Mart- taliitto perusti säätiön näitä lahjoitusvaroja käyttäen vuonna 1994. Säätiön tarkoituksena on tukea kotitalousneuvontaa myöntämällä avustuksia martaajärjestön kotitalousneuvon- taan ja sen toimintaedellytysten parantami- seen sekä neuvontaa edistävään opinnäyte-, tutkimus- ja asiantuntijatyöhön.

Säätiön tilikauden tappio oli -464 194,51 eu- roa (+123 978,22 euroa 2023). Säätiö maksoi avustuksia Marttaliitolle ja -piireille yhteensä 980 749,20 euroa.

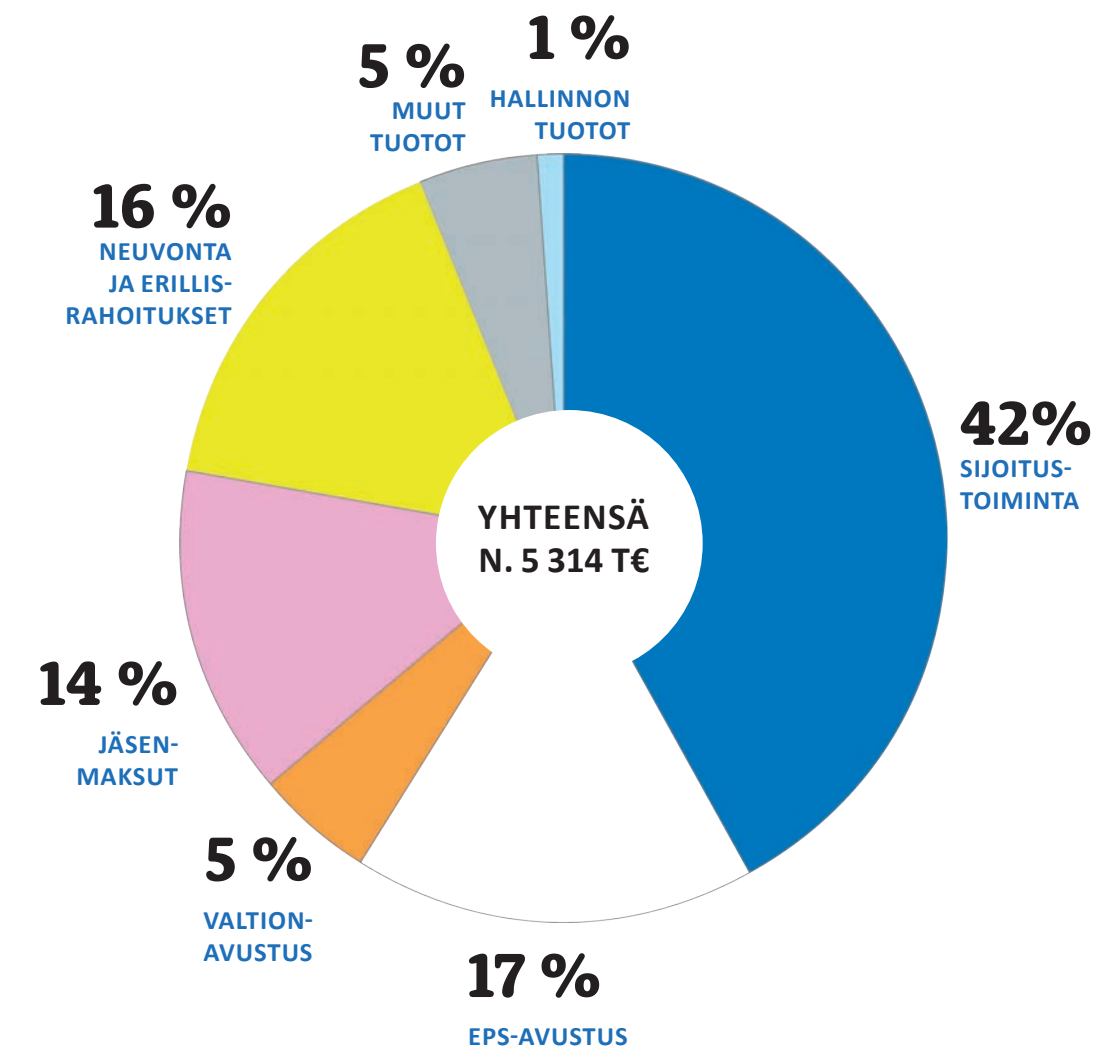
Säätiön hallituksen muodostivat samat hen- kilöt kuin Marttaliiton hallituksen. Säätiön asiamiehenä toimi 30.11. saakka Marttaliiton hallinto- ja talousjohtaja Reijo Petrell ja 1.12. alkaen Marttaliiton talous- ja hallintojohtaja Pasi Mäkelä.

Marttaliiton menot ja tulot toiminnoittain

Kokonaistuotot 2024

Kestävät valinnat

MARTAT TEKEVÄT
ARJEN TEKOJA
HUOMISTA VARTEN

Yhdessä tekemisen ilo

MARTAT KOHTAAVAT
JA MAHDOLLISTAVAT
KOHTAAMISIA.

Avoimuus

MARTOILLE
KAIKKI OVAT
YHDENVERTAISIA

PÄÄMÄÄRÄ

Hyvä arki kuuluu kaikille

PERUSTEHTÄVÄ

Martat edistää kotien ja perheiden toimivaa ja kestävää arkea.

www.martat.fi